

BANKE U HRVATSKOJ UNATOČ PANDEMIJI ZADRŽAVAJU KREDITNU AKTIVNOST

Podaci o kreditnoj aktivnosti zaključno s mjesecom srpnjem pokazuju da izbijanje pandemije i recesije u Hrvatskoj nije dovelo do smanjenja kreditne aktivnosti. Kreditnu aktivnost možemo mjeriti na nekoliko načina - preko stanja ukupnih plasmana u bilancama banaka, preko stanja kredita po pojedinim sektorima, uz pomoć iznosa novoodobrenih kredita i uz pomoć obračuna kreditnih transakcija. Svi spomenuti načini mjerenja upućuju na isti zaključak: nakon početka krize u ožujku 2020. banke su održale kreditnu aktivnost približno na pred-kriznoj razini, a u nekim tržišnim segmentima, kao kod stambenih kredita stanovništvu, kreditni rast je ubrzan.

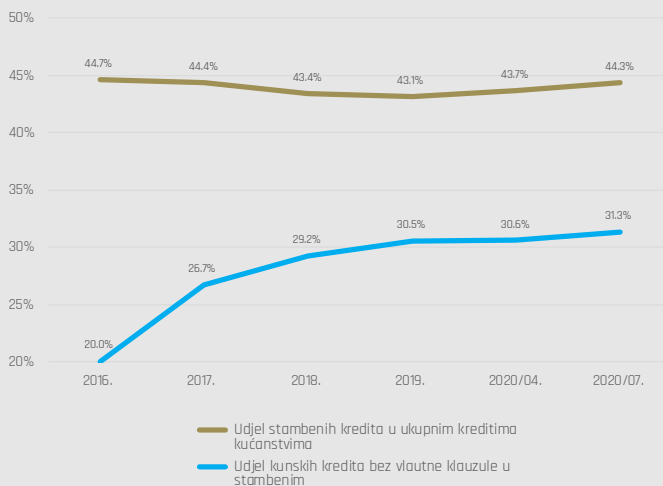
Ukupni plasmani banaka iznosili su 234,3 milijarde kuna potkraj srpnja, što je 3,8% više nego u srpnju 2019. Jednostavni prosjek međugodišnjih stopa rasta za prvih sedam ovogodišnjih mjeseci također je iznosio 3,8%, dok je isti pokazatelj za prvih sedam mjeseci 2019. iznosio 2,7%. Ukupni krediti odobreni kućanstvima iznosili su oko 135 milijardi kuna potkraj srpnja, što je 4,1% više nego u srpnju 2019. i 0,5% više nego prije izbijanja krize COVID-19 potkraj veljače. Stambeni krediti su zabilježili rast od visokih 8,8% u odnosu na srpanj prošle godine. O održavanju ovog segmenta kreditne aktivnosti u krizi svjedoči stopa promjene u odnosu na zadnji pred-krizni mjesec veljaču, koja iznosi 3,4%. Podaci u tablici na kraju uvoda i na prvoj slici pokazuju da je ove godine zbog tržišne aktivnosti znatno povećan udjel stambenih u ukupnim kreditima stanovništvu (s 43,1% na 44,3%), pri čemu je rastao i udjel čistih kunskih stambenih kredita (s 30,5% na 31,3%).

Kreditni poduzećima iznosili su 85,6 milijardi kuna na kraju srpnja, što je 5% više nego u srpnju 2019. i 2,2% više nego prije izbijanja pandemije u veljači. Krediti su naglo povećani na samom početku zatvaranja u ožujku, kada su mnoga poduzeća pohrlila po kredite za likvidnost kako bi lakše prebrodila zatvaranje gospodarskih aktivnosti.

Stanja kredita u bilancama često ne prikazuju stvarnu sliku zbog promjenjive dinamike otplata, učinaka vrednovanja i prodaja kreditnih portfelja. Stoga je zanimljivo promatrati kreditne tokove. Bruto novoodobreni krediti poduzećima u razdoblju od ožujka do srpnja dosegli su 64,4 milijarde kuna, što je za čak 31,2% više od bruto novoodobrenih kredita u istom razdoblju 2019. Banke su zadovoljile naglo povećanu potražnju za kratkoročnim kreditima za likvidnost, od kojih je dio u međuvremenu vraćen, kao i potražnju za refinanciranjem starijih kredita.

Otud potječe velika razlika između stopa rasta novoodobrenih (tok) i neto kredita u konsolidiranoj bilanci bankarskog sustava (stanje). Nasuprot tome, u sektoru stanovništva nije zabilježeno pojačano oslanjanje na kratkoročne izvore financiranja (prekoračenja, kreditne kartice i sl.) te je bruto tok novoodobrenih kredita u istom razdoblju blago smanjen za oko 1%.

Udjel stambenih kredita u ukupnim kreditima kućanstvima i udjel stambenih kredita u kunama bez valutne klauzule 2016. - 2020./07.

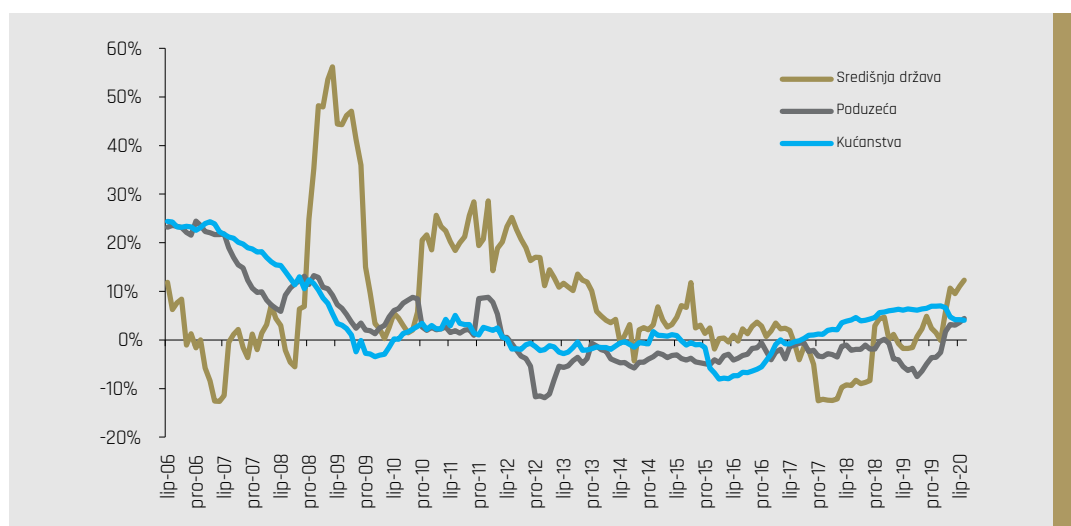

Izvor: HNB.

Kreditni stanovištvu također su se nalazili pod slabijim utjecajem zahtjeva za moratorije i refinanciranje proteklih mjeseci. Prema podacima HNB-a do kraja srpnja pravne osobe su zatražile moratorije ili refinanciranje za izloženosti u iznosu od oko 29 milijardi kuna, od čega su posebne mjere odobrene u iznosu od 24,8 milijardi ili 85,6% od ukupno zatraženog iznosa i 29% od ukupnog portfelja kredita nefinancijskim društvima. Građani su podnijeli zahtjeve u iznosu od mnogo manjih 9,3 milijarde kuna, od čega su mjere odobrene za izloženosti u iznosu od 7,7 milijardi kuna ili 82,8% od ukupno zatraženog iznosa i 5,7% ukupne kreditne izloženosti. Preostali zahtjevi nisu svi odbijeni već su se većinom nalazili u obradi u trenutku prikupljanja statistike.

O stvarnim kreditnim tokovima najbolje je zaključivati na temelju podataka o neto kreditnim transakcijama, koji od novoodobrenih kredita oduzimaju otplate (te stoga nisu pod utjecajem refinanciranja) i učinke vrednovanja. Neto kreditni tokovi izrazito variraju na mjesečnoj razini pa ih zbog toga promatramo uz pomoć 12-mjesečnog prosjeka. Podaci na slici pokazuju da unatoč uzletu kreditiranja države, što je očekivani trend u krizi, nije došlo do istiskivanja kredita privatnom sektoru. Prosjeci za neto kreditne tokove stanovništvu i poduzećima zadržali su se u pozitivnoj zoni i do srpnja nisu pokazali očitu tendenciju smanjenja.

Može se zaključiti da su banke u Hrvatskoj u prvoj fazi krize održale kreditnu aktivnost približno na pred-kriznoj razini, a u nekim tržišnim segmentima, kao kod stambenih kredita stanovništvu, kreditni rast je ubrzan.

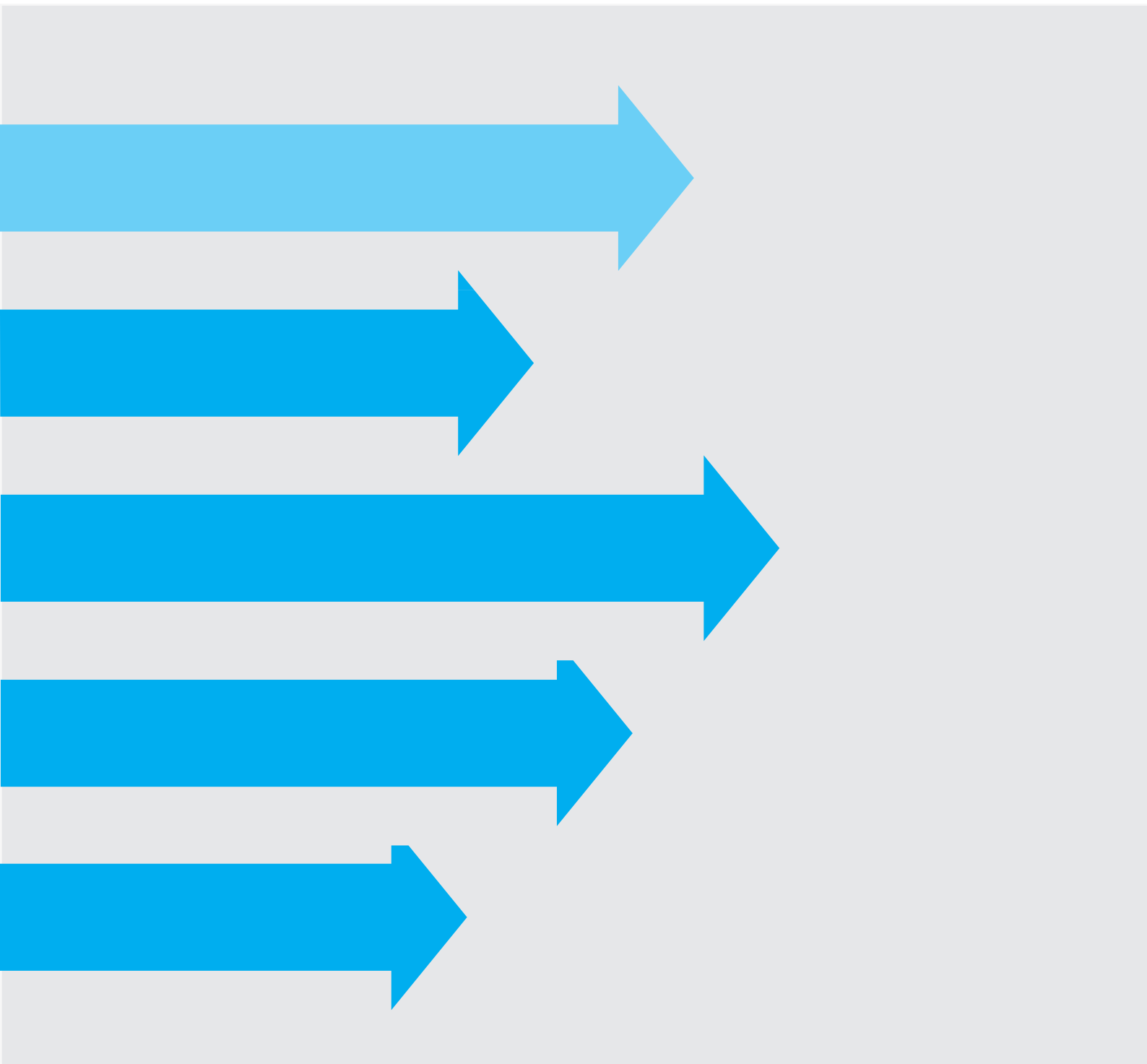
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019	2020/07.
Ukupni depoziti kućanstava u mln HRK, stanje na kraju razdoblja	191,547	193,388	194,510	202,776	211,708	217,785
% rasta prema istom mjesecu prethodne godine	2.7%	1.0%	0.6%	4.2%	4,4%	4.1%
u tome: devizni depoziti stanovništva	144,169	141,073	135,729	135,206	134,641	136,135
udjel deviznih	75.3%	72.9%	69.8%	66.7%	63,6%	62.5%
Ukupno odobreni krediti kućanstvima u bilancama banaka u mln HRK, stanje na kraju razdoblja	124,503	117,617	119,034	124,487	133,118	134,975
1. Potrošački krediti	19.9	18.0	16.2	13.1	13,3	11.2
2. Stambeni krediti	59,075.3	52,517.7	52,827.9	54,040.4	57,435,3	59,845.0
2.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	5,603.7	10,523.7	14,082.8	15,790.7	17,519,0	18,742.4
2.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	53,467.9	41,991.0	38,743.0	38,248.5	39,913,6	41,099.4
Od toga: uz euro	35,795.4	40,525.9	37,793.0	37,522.1	39,278,6	40,482.5
Od toga: uz švicarski franak	17,625.2	1,414.7	899.6	672.4	586,5	573.2
2.3. Devizni krediti	3.7	3.0	2.1	1.3	2,7	1,995.3
3. Hipotekarni krediti	2,599.4	2,227.5	1,970.7	1,901.8	1,882,8	461.3
4. Krediti za automobile	1,057.3	988.8	838.5	665.2	1,882,8	3,682.9
5. Krediti po kreditnim karticama	3,716.2	3,608.3	3,529.5	3,644.9	534,5	6,740.7
5.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	3,714.7	3,607.1	3,528.5	3,644.0	3,851,7	52,819.6
5.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	40,713.6
Od toga: uz euro	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	12,103.0
5.3. Devizni krediti	1.5	1.2	1.0	0.9	0.7	12,062.0
6. Prekoračenje po transakcijskim računima	7,856.8	7,423.6	6,995.2	6,855.3	6,759,4	3.0
7. Gotovinski nenamjenski krediti	39,812.2	40,745.6	42,955.4	47,716.0	52,940,8	9,418.6
7.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	18,614.3	23,528.7	28,843.3	34,409.3	39,724,6	3,678.6
7.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	21,197.7	17,216.8	14,108.4	13,303.4	13,213,2	5,483.3
Od toga: uz euro	21,034.2	17,151.7	14,053.8	13,269.3	13,170,7	5,434.6
7.3. Devizni krediti	0.2	0.1	3.6	3.3	3.0	256.7
8. Ostali krediti	10,366.0	10,087.1	9,900.7	9,650.2	9,700,2	39.1%
8.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	2,673.5	2,908.4	3,131.9	3,248.6	3,710,6	77.1%
8.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	7,475.9	7,000.8	6,562.2	6,238.5	5,770,9	22.9%
Od toga: uz euro	7,052.0	6,867.6	6,459.7	6,162.5	5,719,0	44.3%
8.3. Devizni krediti	216.6	178.0	206.6	163.0	218,7	31.3%
9. Udjel gotovinskih nenamjenskih kredita u ukupnim kreditima kućanstvima	32.0%	34.6%	36.1%	38.3%	39.8%	68.7%
9.1. Udjel kunskih kredita bez valutne klauzule u gotovinskima	46.8%	57.7%	67.1%	72.1%	75.0%	76,1%
9.2. Udjel kunskih kredita s valutnom klauzulom u gotovinskima	53.2%	42.3%	32.8%	27.9%	25.0%	23,9%
9. Udjel stambenih kredita u ukupnim kreditima kućanstvima	47.4%	44.7%	44.4%	43.4%	43.1%	43,7%
9.1. Udjel kunskih kredita bez valutne klauzule u stambenima	9.5%	20.0%	26.7%	29.2%	30.5%	30,6%
9.2. Udjel kunskih kredita s valutnom klauzulom u stambenima	90.5%	80.0%	73.3%	70.8%	69.5%	69,4%

Izvor: HNB, Tablica D5c

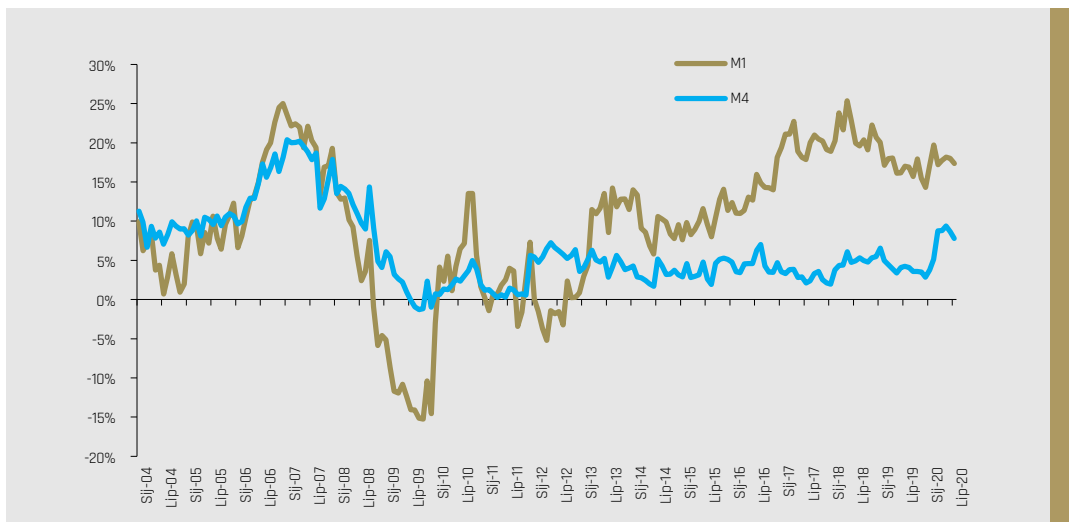
SADRŽAJ

› Izvori sredstava banaka	6
› Plasmani banaka	10
› Kamatne stope i troškovi regulacije	16
› Zarade	23
› Kapitalizacija i rizici	28
› Platne usluge	32
› Stambene štedionice	35
› Metodologija i izvori	37

Izvori sredstava banaka

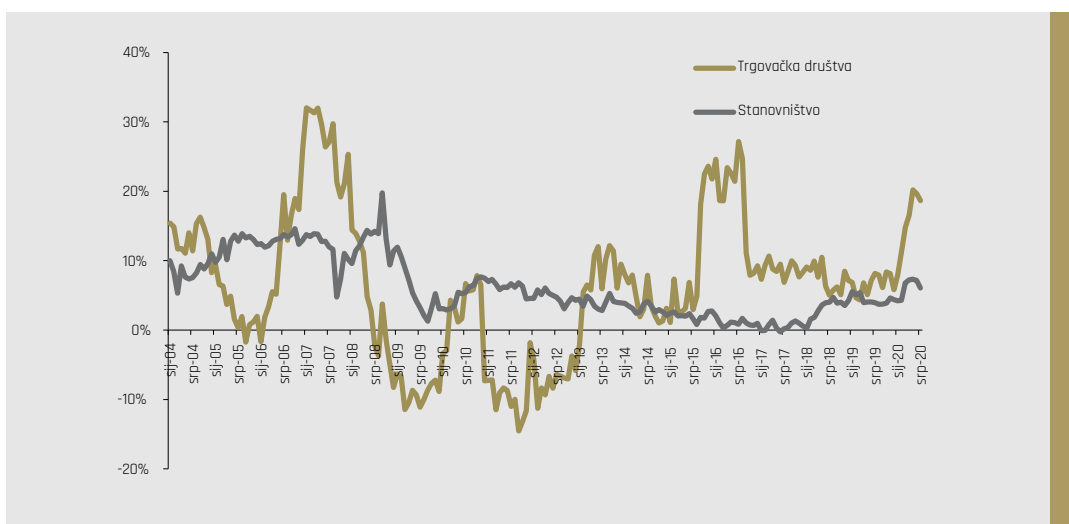
1. Novčana masa M1 i ukupna likvidna sredstva M4

Stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine 01:2004.-07:2020.

Ukupna likvidna sredstva M4 u srpnju 2020. bila su viša za 7,8% u odnosu na isti mjesec 2019. Novčana masa M1 porasla je za 17,4% u istom razdoblju. Iako se i dalje radi o relativno visokom rastu, kretanje novčane mase i ukupnih likvidnih sredstava ukazuje na nešto sporiji rast u odnosu na prethodne mjesec.

2. Depoziti stanovništva i depoziti poduzeća

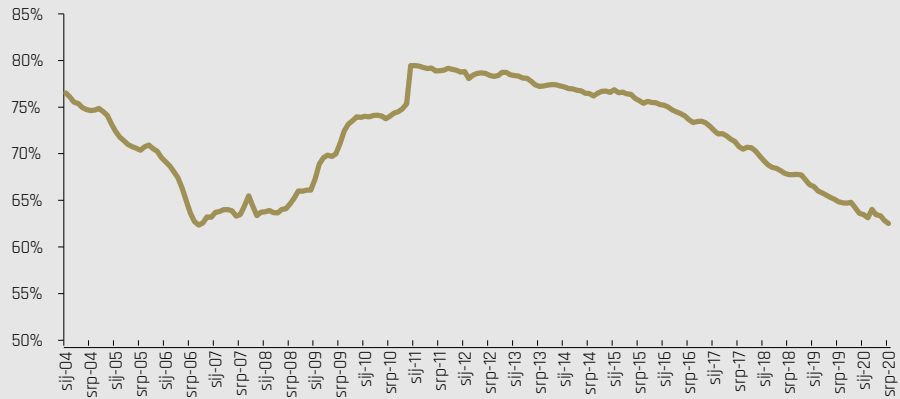

Stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine 01:2004.- 07:2020.

Međugodišnja stopa rasta depozita stanovništva u travnju 2020. godine iznosila je 6,0%, a u sektoru poduzeća 18,7%. Rast depozita je nešto manji nego u prethodnim mjesecima, kada je ponašanje poduzeća i građana velikim dijelom bilo određeno posljedicama lockdowna. Relaksacija je dovela do blagog smanjenja potražnje za likvidnim sredstvima.

3. Udjel deviznih u ukupnim depozitima stanovništva

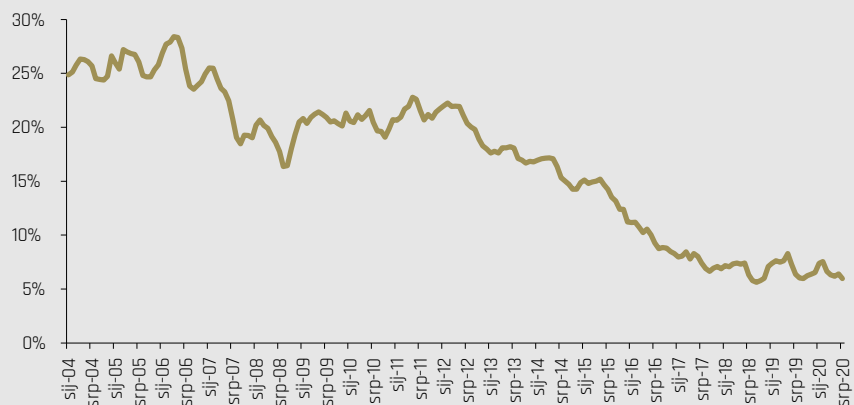
01:2004.- 07:2020. u %

Udjel deviznih u ukupnim depozitima stanovništva smanjivao se do sredine 2006. kada je dotaknut minimum od oko 62%. Početak krize u drugoj polovici 2008. doveo je do porasta udjela deviznih depozita na gotovo 80%. Od tada se udjel deviznih u ukupnim depozitima kućanstava sporim tempom smanjuje. Krajem srpnja 2020. omjer se kretao ispod 63% i nalazi se približno na razinama iz 2009. godine. Kriza uzrokovana korona virusom nije dovela do obnove valutne supstitucije.

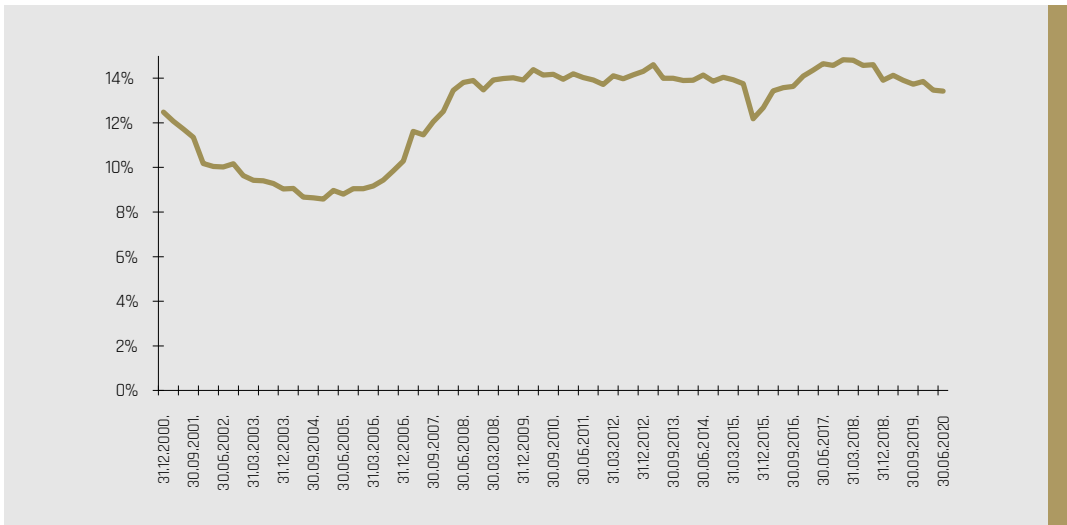
4. Udjel inozemne u ukupnoj pasivi

01:2004.- 07:2020. u %

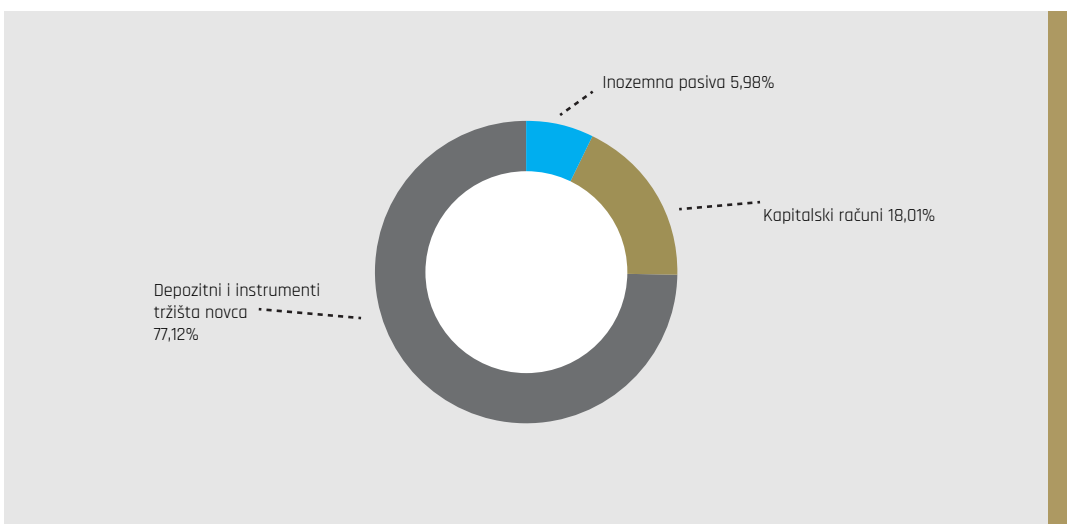
U srpnju 2020. godine udio inozemne u ukupnoj pasivi kretao se na razini od oko 6%, što predstavlja blago smanjenje u odnosu na prethodne mjeseci. Međutim, sada već možemo govoriti o gotovo tri godine stabilnog udjela.

5. Udjel kapitala u ukupnoj pasivi

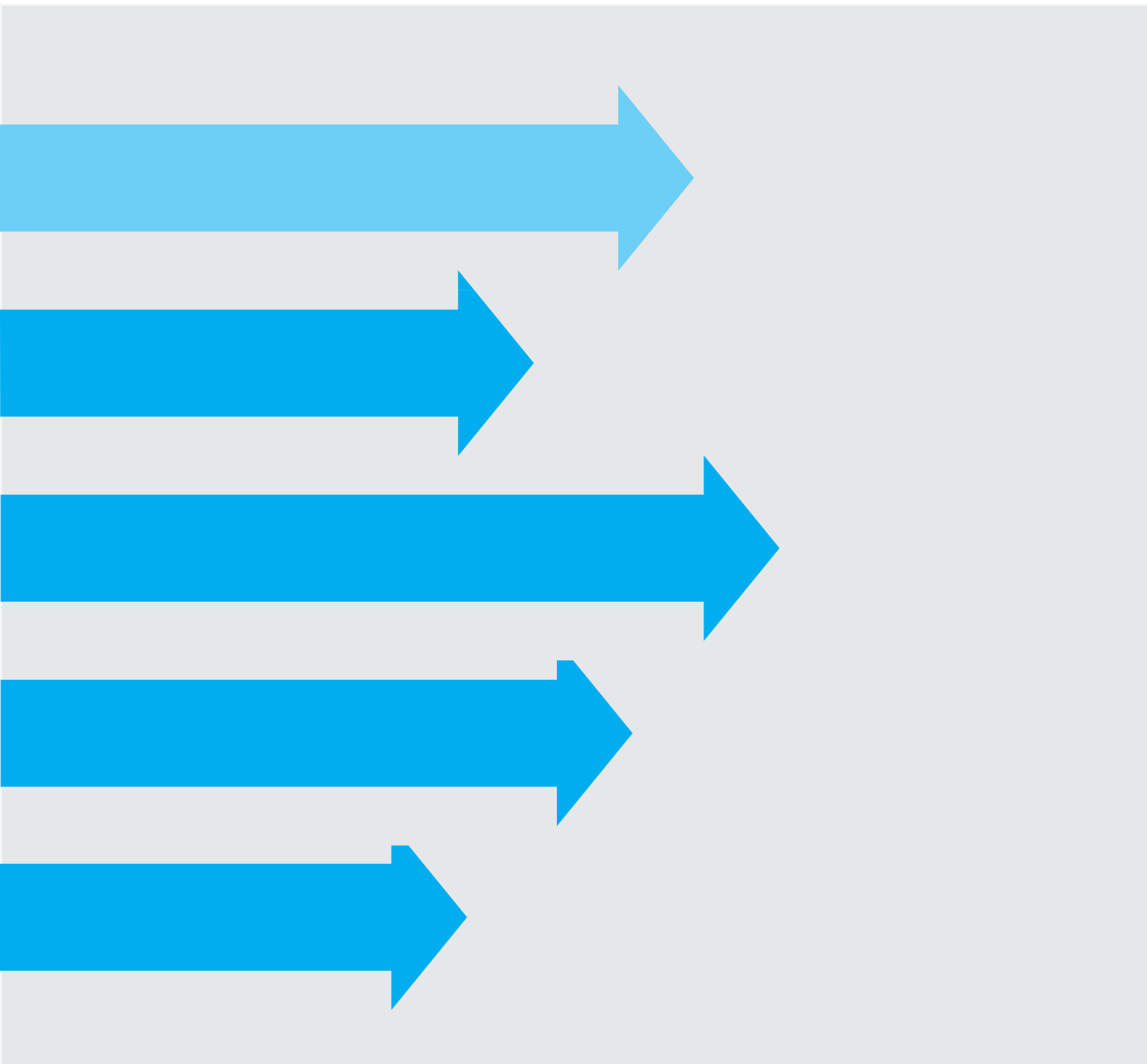

Kapital predstavlja važan izvor financiranja hrvatskih banaka. Na početku krize 2008. postignut je udjel kapitala u ukupnoj bilančnoj svoti između 13% i 14%. Od tada se udjel kapitala u ukupnim izvorima stabilno kretao oko 14%. Pad u trećem kvartalu 2015. na razinu od 12,2% dogodio se pod utjecajem troškova konverzije kredita u švicarskim francima. U zadnjem kvartalu 2015. udjel kapitala u bilanci ponovno se povećao i nastavio rasti do druge polovice 2018. godine. Na kraju lipnja 2020. udio kapitala blago je smanjen s 13,5% na 13,4%.

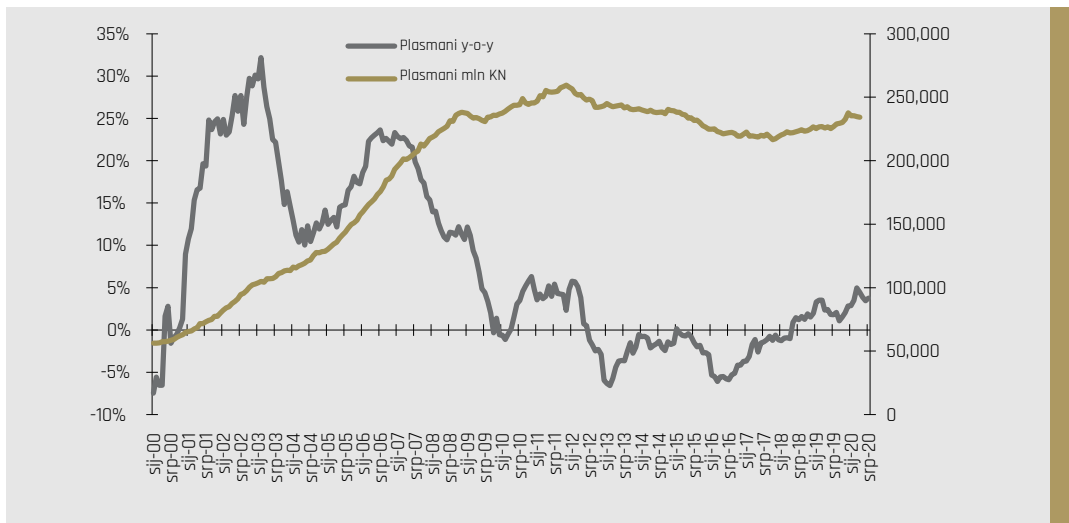
6. Struktura izvora sredstava banaka

Plasmani banaka

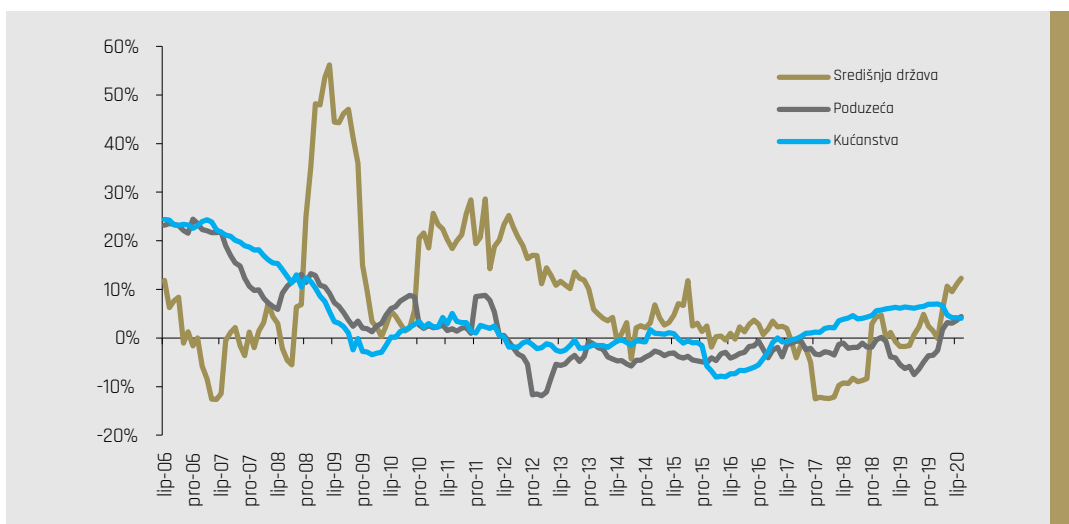
7. Plasmani

Iznos u mln KN i stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine (y-o-y) 01:2004.- 07:2020.

Ukupni plasmani kreditnih institucija u srpnju 2020. bili su za 3,8% ili za oko 8 milijardi kuna veći u odnosu na isti mjesec 2019. godine.

8. Krediti stanovništvu, trgovačkim društvima i državi

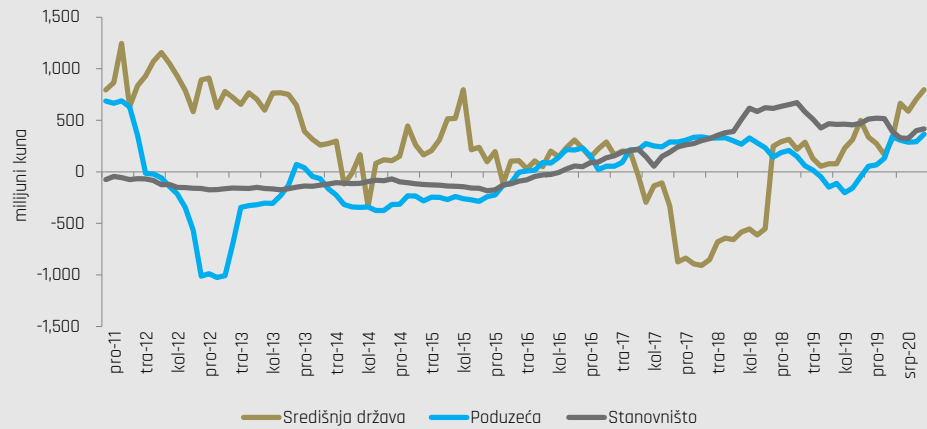

Stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine 01:2004.- 07:2020.

U srpnju 2020. nastavljen je rast kredita stanovništvu po međugodišnjoj stopi od 4,1%, što je malo sporija dinamika u odnosu na ranije mjeseci. U sektoru poduzeća stopa rasta kredita nastavila se kretati u pozitivnom teritoriju uz stopu od 4,5%. Stopa rasta kredita državi ubrzala je na relativno visokih 11,0% zbog rasta potreba za financiranjem proračuna.

8a. Krediti stanovništvu, trgovačkim društvima i državi - transakcije

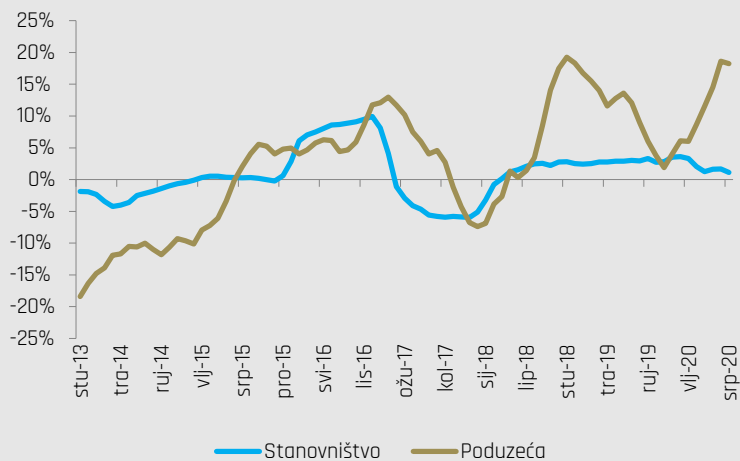
12m prosjek (u milijunima kuna)
12:2011.- 07:2020.

Dvanaestomjesečni prosjek kreditnih transakcija banaka s državom na kraju srpnja 2020. iznosio je 796 milijuna kuna. U sektoru poduzeća iznos neto kredita povećan je na 365 milijuna kuna, a u sektoru stanovništva također je zabilježeno ubrzanje na oko 420 milijuna kuna.

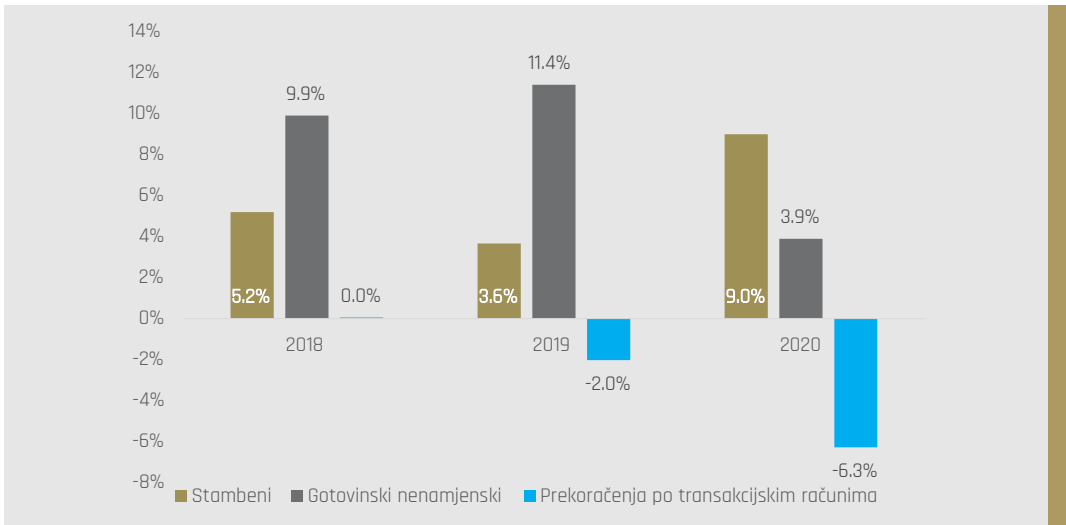
8b. Krediti stanovništvu i trgovačkim društvima - bruto novoodobreni

Međugodišnja stopa rasta (12m prosjek)
11:2013.- 07:2020.

Dvanaestomjesečni prosjek međugodišnje stope rasta bruto novoodobrenih kredita također ukazuje na povećano kreditiranje sektora poduzeća i usporavanje kredita sektoru stanovništva.

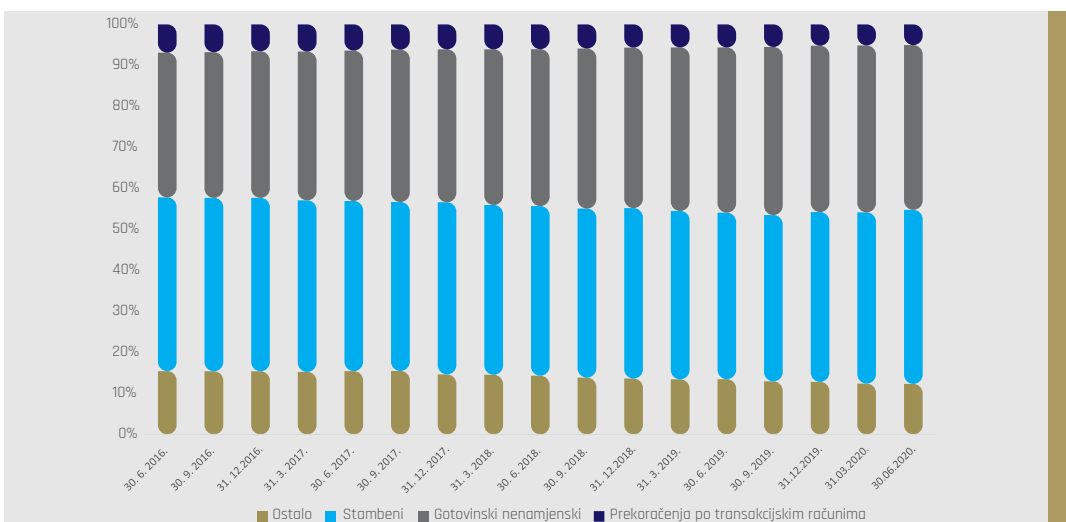
9. Stope rasta kredita stanovništvu prema vrstama

u odnosu na drugo tromjesečje prethodne godine

U drugom tromjesečju 2020. stambeni su krediti rasli za 9,0%, gotovinski nenamjenski krediti oko 4%, dok su prekoračenja po transakcijskim računima smanjena za 6,3%.

10. Struktura kredita stanovništvu po vrstama

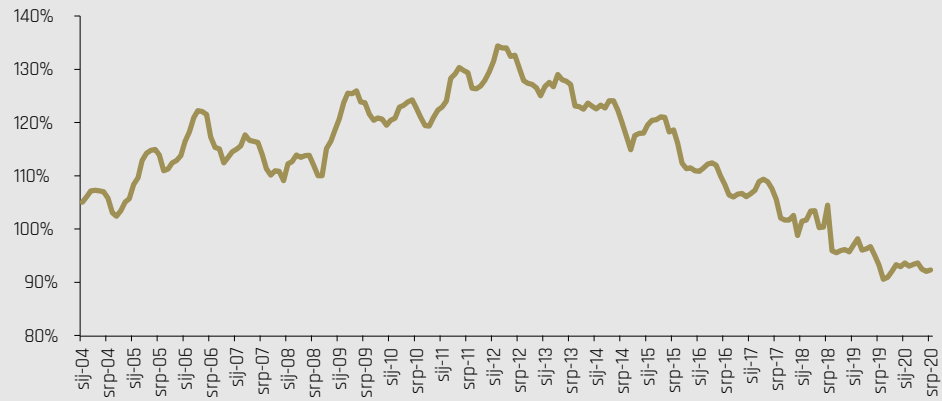

Q1:2009.-Q2:2020.

Struktura kredita stanovništvu u drugom kvartalu 2020. nije se bitno mijenjala. Dominiraju stambeni krediti i gotovinski nenamjenski krediti s udjelom od oko 40%, dok prekoračenja po transakcijskim računima te ostali krediti čine 5% i 12% ukupnih kredita.

11. Omjer kredita i depozita

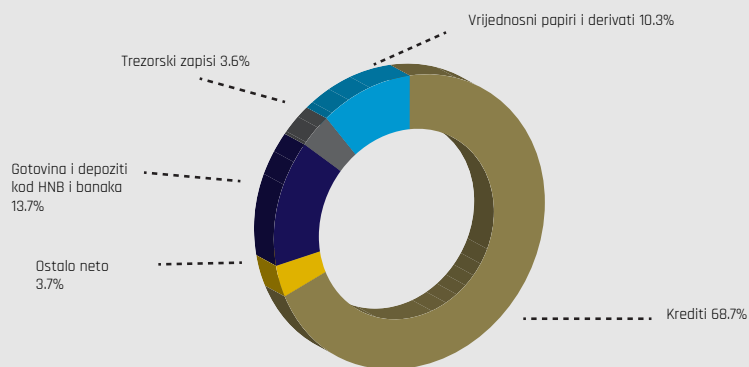
01:2004.- 07:2020.

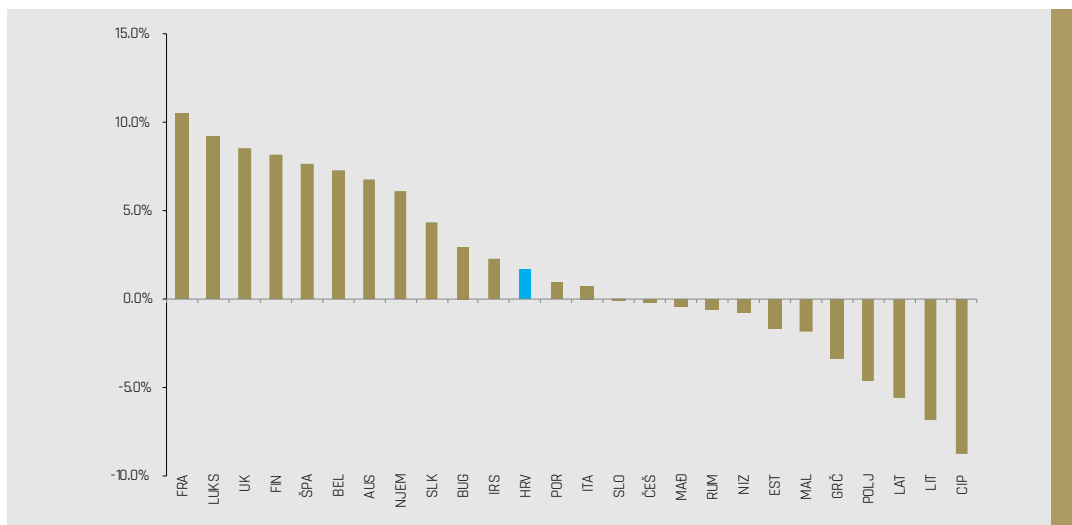
Sredinom 2012. godine šire definirani omjer kredita i depozita počeo se smanjivati jer su depoziti banaka rasli po višim stopama od kredita. Međutim, u drugoj polovici 2019. i početkom 2020. godine omjer se počeo povećavati te se u srpnju 2020. nalazio na razini od 92,3%. U Hrvatskoj je štednja kod banaka još uvijek veća od kredita.

12. Struktura aktive banaka

30.06.2020.

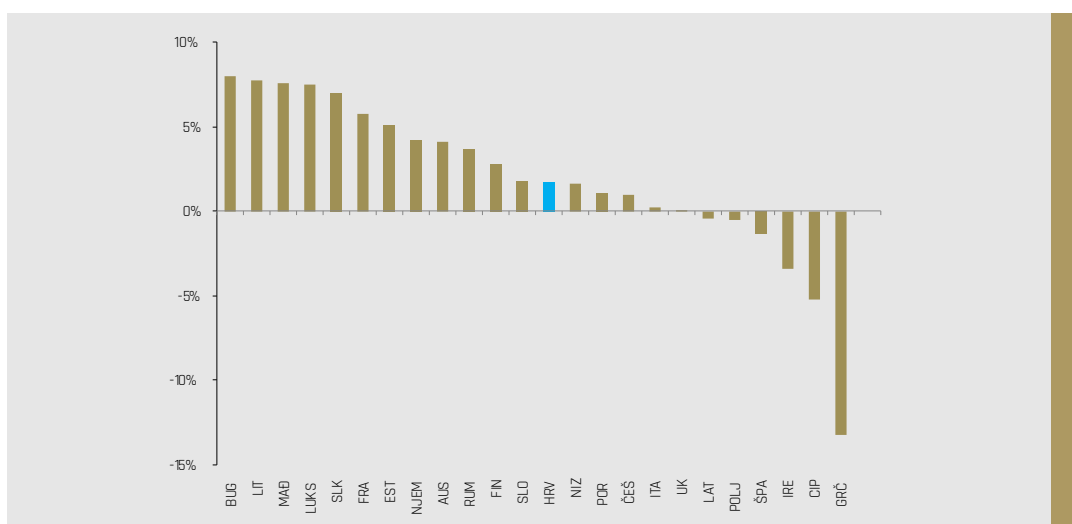
13. Stopa rasta kredita poduzećima u EU i Hrvatskoj

30.06.2020./30.06.2019.
u %

Na kraju lipnja 2020. godine podjednak broj zemalja EU je zabilježio rast i pad kredita poduzećima. Hrvatska pripada skupini zemalja s rastom, ali se sa stopom od oko 2%, prema ECB-ovoj metodologiji nalazi među zemljama s najmanjim rastom. Najveći pad je zabilježen na Cipru i u Litvi, dok je najveći rast zabilježen u Francuskoj i Luksemburgu.

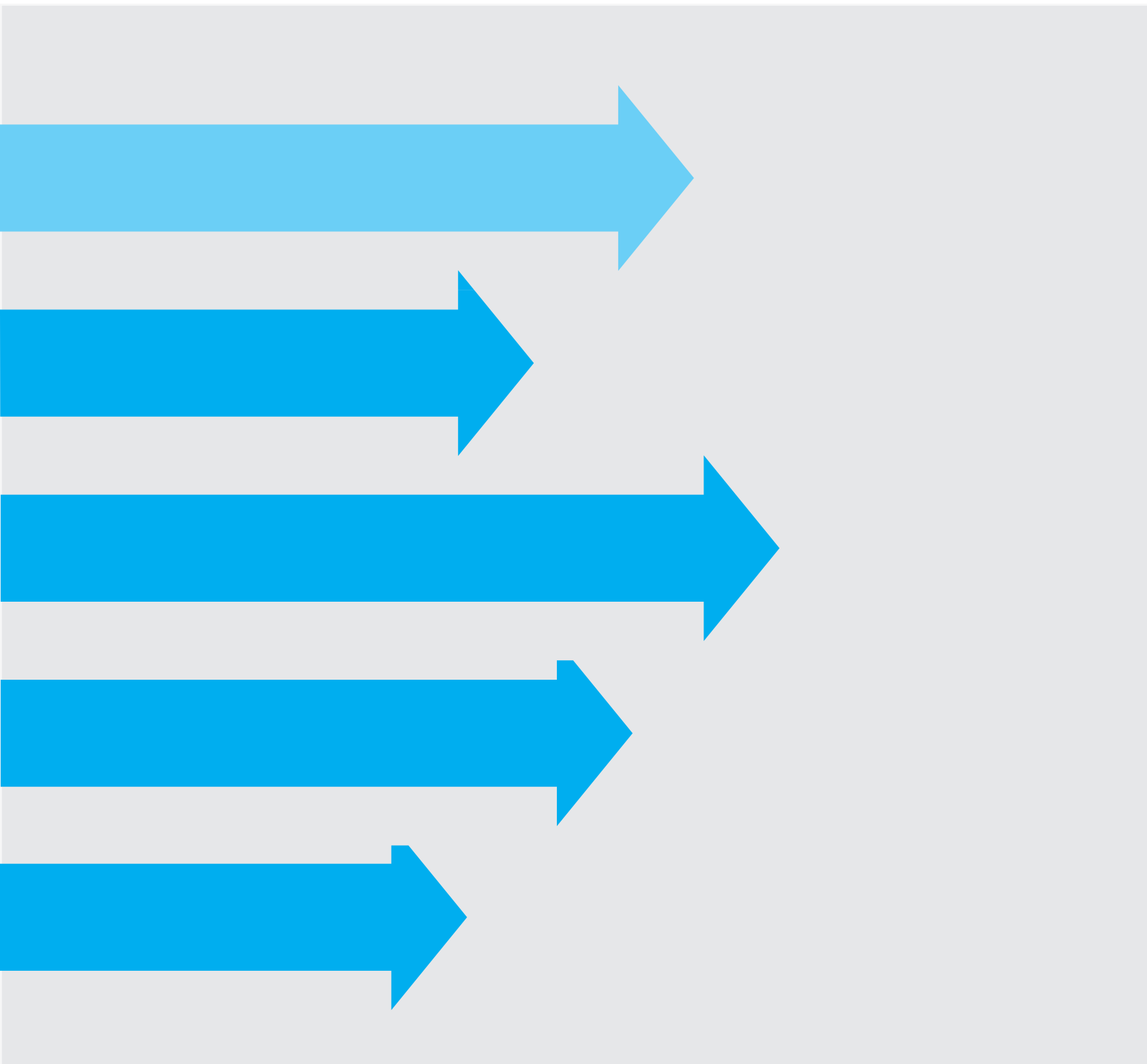
14. Stopa rasta kredita stanovništvu u EU i Hrvatskoj

30.06.2020./30.06.2019.
u %

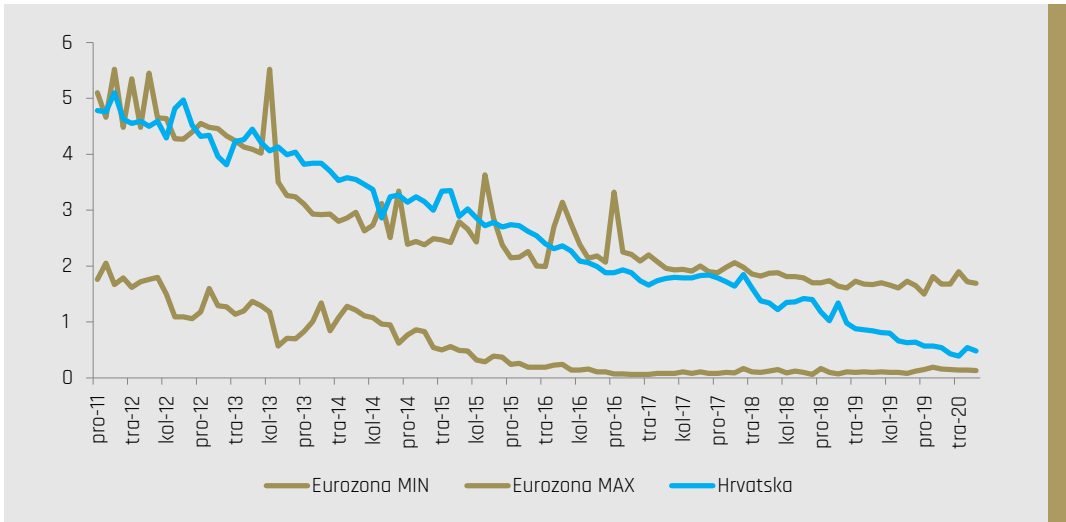
Rast kredita stanovništvu u lipnju 2020. za oko 2% u odnosu na isti mjesec prethodne godine prema ECB-ovoj metodologiji Hrvatsku smješta oko sredine ljestvice, među zemljama koje su zabilježile rast kredita. Najbrži rast kredita stanovništvu u EU zabilježen je u Bugarskoj i Litvi, dok je najveći pad zabilježen u Grčkoj i na Cipru.

Kamatne stope i troškovi regulacije

15. Prosječne kamatne stope na dugoročne depozite stanovništva (novi poslovi)

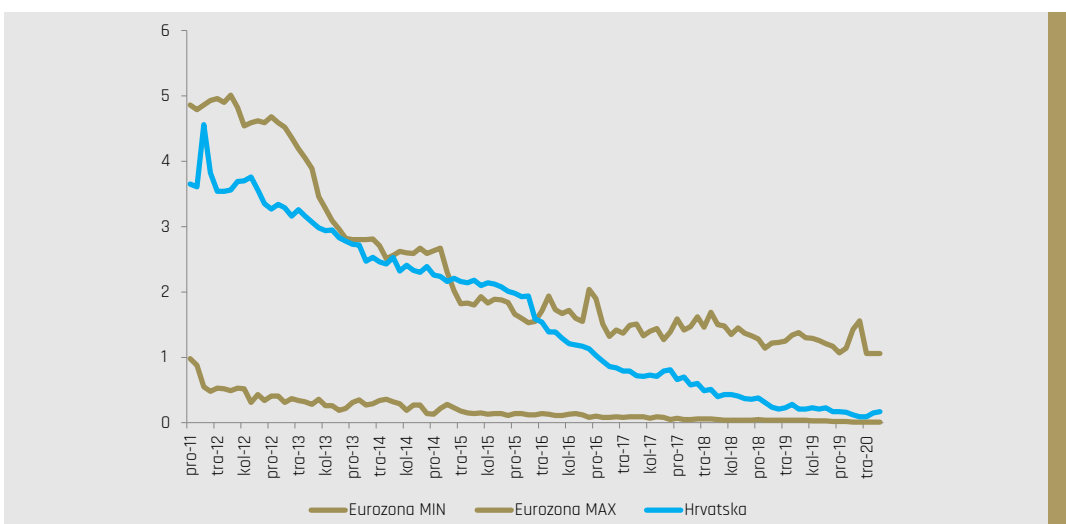
12:2011.-06:2020. u %

Prosječne kamatne stope na dugoročne depozite stanovništva u hrvatskim bankama kreću se oko 0,6% te se trenutno nalaze oko sredine intervala euro područja, bliže donjoj granici koja je definirana zemljom članicom s najnižim pasivnim kamatnim stopama.

16. Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite stanovništva (novi poslovi)

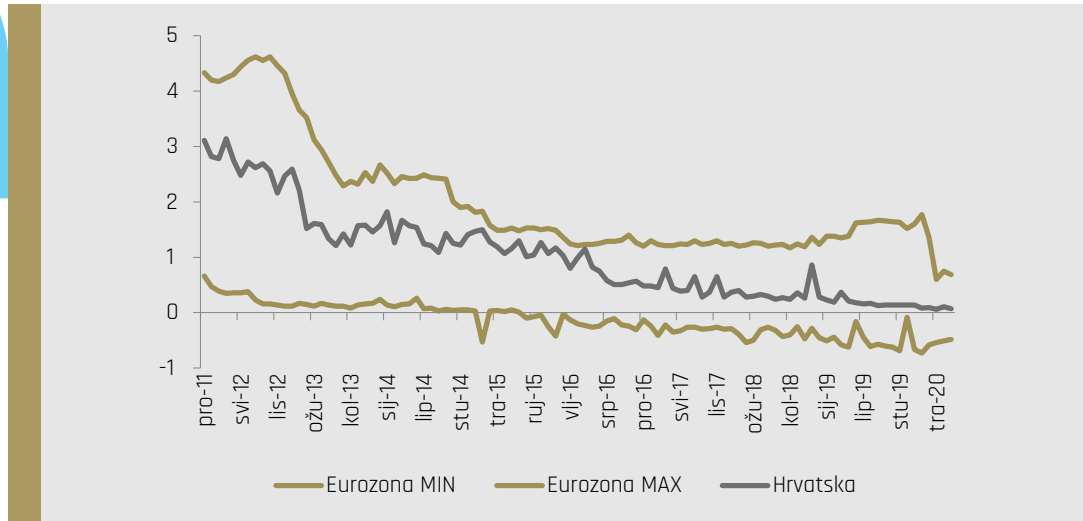
12:2011.-06:2020. u %

Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite stanovništva pale su ispod praga od 0,5%, i sredinom 2020. kreću se bliže donjem pragu intervala euro područja, pri čemu su u posljednjim mjesecima zabilježile vrlo blagi porast.

17. Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite poduzeća (novi poslovi)

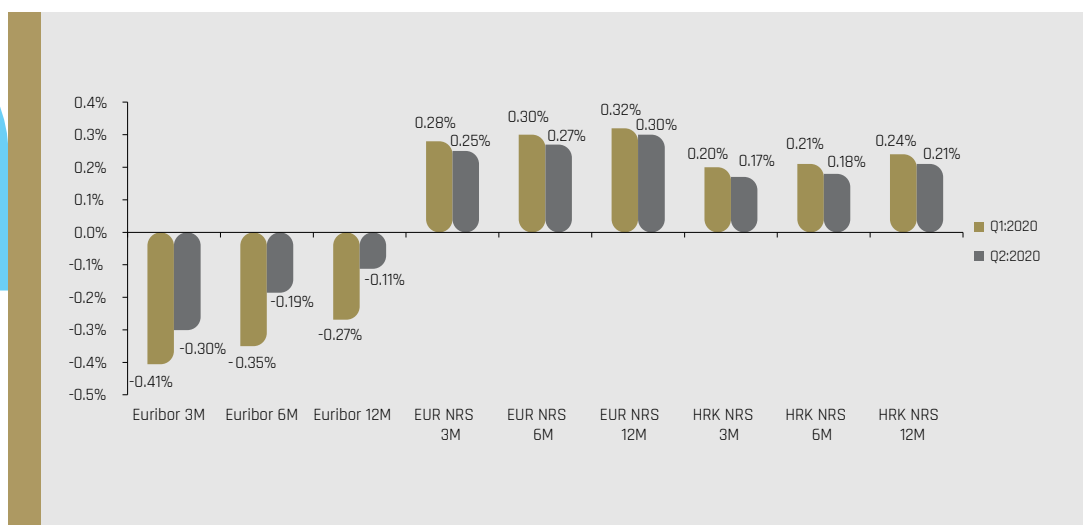
12:2011.-06:2020. u %

Kamatne stope u Hrvatskoj kreću se unutar intervala euro područja, pri čemu više kamatne stope bilježe Cipar, Grčka i Malta, dok je u nekoliko najrazvijenijih zemalja članica ova kamatna stopa negativna.

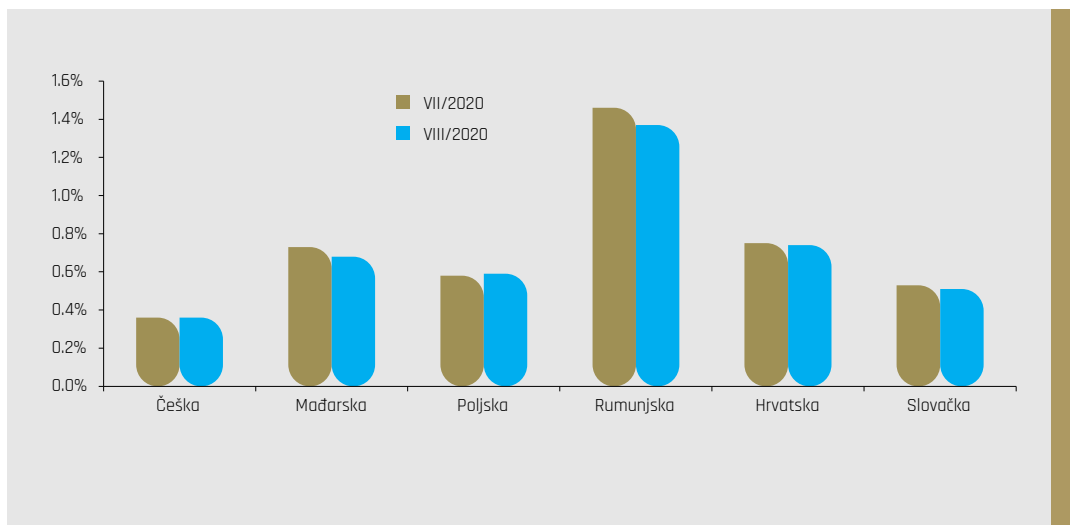
18. Referentne kamatne stope

Q4:2019.-Q2:2020. u %

Nacionalne referentne stope (NRS) nastavile su se smanjivati u drugom tromjesečju 2020. Premija rizika koja je sadržana u razlici NRS-EURIBOR kretala se oko 60 baznih bodova.

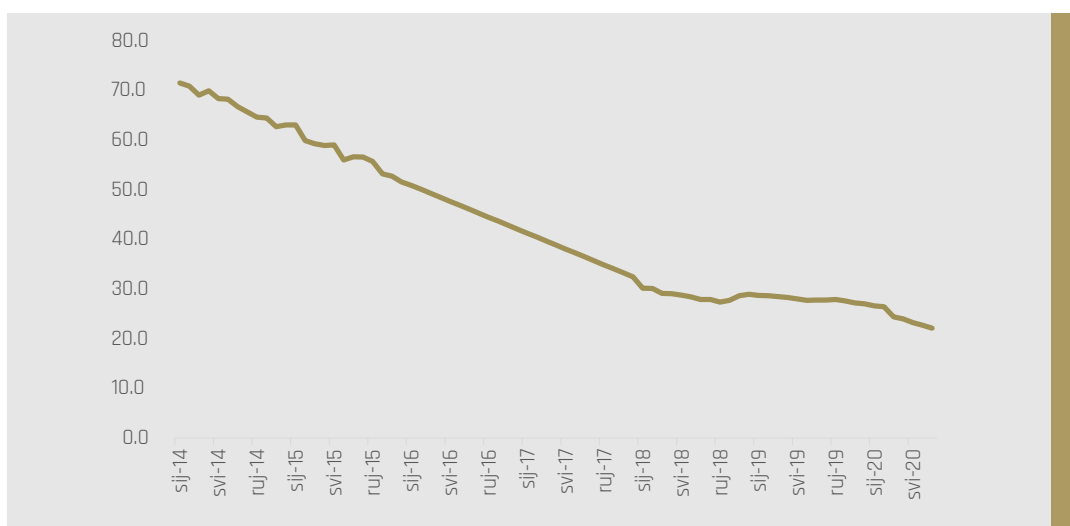
19. CDS spread

Podaci na dan
31.08.2020. u %

Hrvatska premija rizika najveća je u regiji uz Rumunjsku i Mađarsku. Međutim, ove su zemlje tijekom korona krize zabilježila značajniji rast CDS-ova u odnosu na Hrvatsku, što se može pripisati boljoj fiskalnoj poziciji Hrvatske prije eskalacije krize.

20. Indeks regulacijskog opterećenja IRO

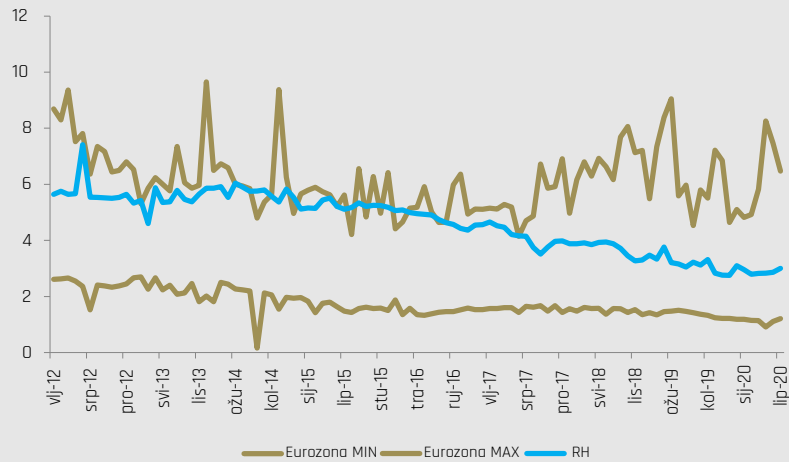

u baznim bodovima
(bps) 01:2014.-
06:2020.

Bruto trošak regulacije spustio se na razinu ispod 30 baznih bodova. U obzir se uzima i trošak uplata banaka u sanacijski fond (oko 10 baznih bodova na godišnjoj razini). Učinak pada pasivnih kamatnih stopa dominira nad efektom nove regulacije, pa se indeks ukupnoga troška nalazio u blagom padu. Krajem ožujka 2020. godine Hrvatska narodna banka je snizila stopu obvezne pričuve s 12% na 9%, što se odrazilo i na kretanju IRO-a.

21. Prosječne kamatne stope na stambene kredite stanovništvu (novi poslovi)

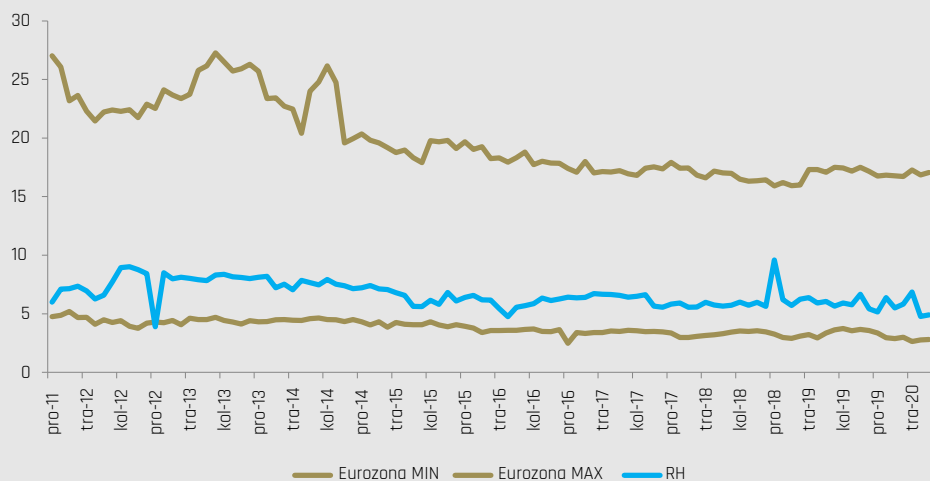
12:2011.-06:2020.

Kamatne stope na stambene kredite s rokom dospelja preko 10 godina su u lipnju 2020. iznosile oko 3% i kretale su se oko sredine intervala kamatnih stopa za države koje su uvele euro. Među zemljama članicama europodručja, Litva i Latvija imaju više kamatne stope na ovu vrstu kredita. I sve nove članice izvan euro područja imaju više kamatne stope od hrvatskih banaka na ovu vrstu kredita. Pritom treba napomenuti kako su se u većini zemalja EU kamatne stope na stambene kredite u korona krizi blago povećale.

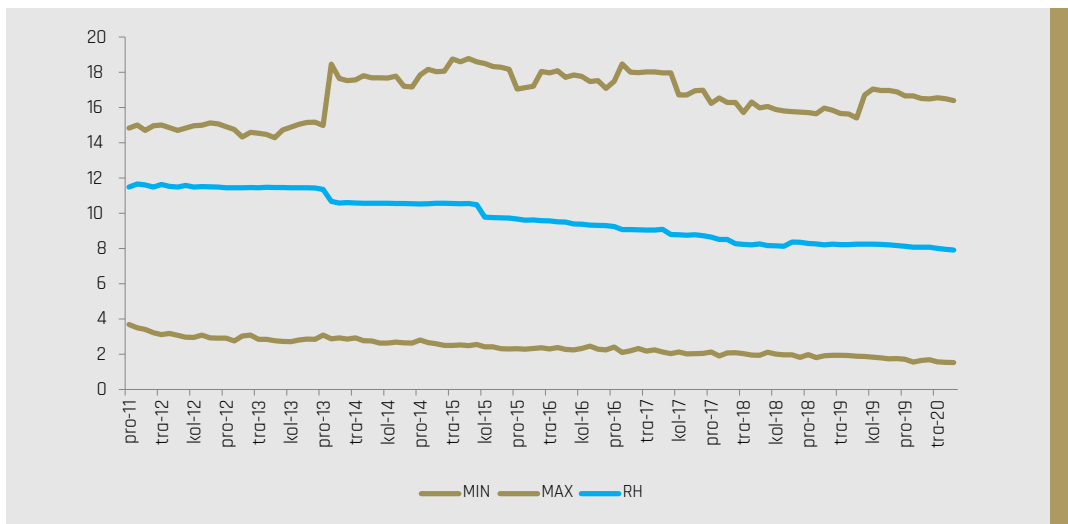
22. Prosječne kamatne stope na potrošačke kredite stanovništvu (novi poslovi)

12:2011.-06:2020. u %

Kamatna stopa na potrošačke kredite od 1 do 5 godina iznosila je 4,9% u lipnju 2020. i kretala se unutar intervala kamatnih stopa euro područja, bliže njegovom donjem rubu. Više stope zabilježene su u bankama u baltičkim državama, Slovačkoj, Grčkoj, Španjolskoj, Portugalu te Danskoj i Velikoj Britaniji, kao i u većini članica EU izvan euro područja.

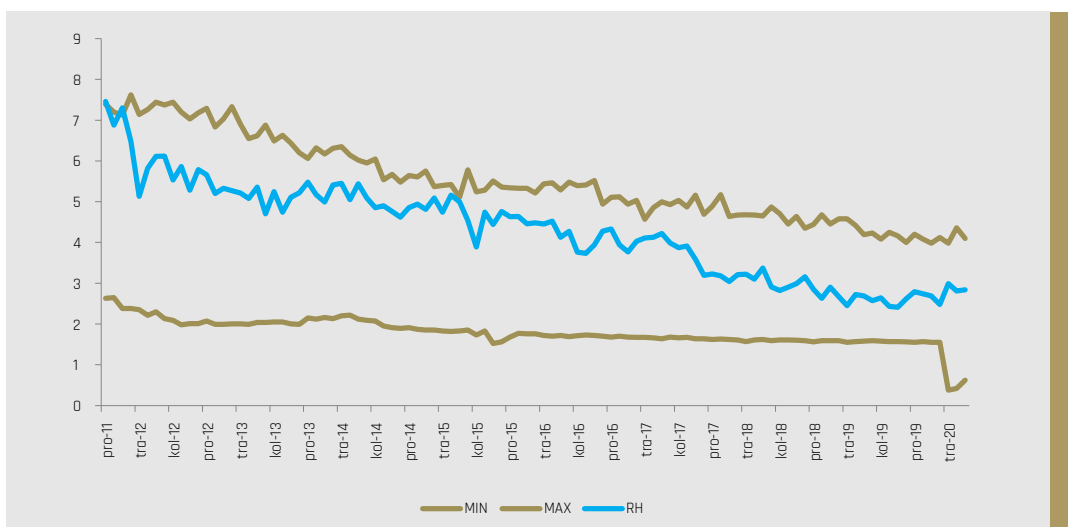
23. Prosječne kamatne stope na okvirne kredite stanovništvu (novi poslovi)

12:2011.-06:2020.
u %

Kamatna stopa od 7,9%, koliko je u lipnju 2020. u prosjeku zabilježeno kod hrvatskih banaka, kreće se unutar intervala euro područja. Više kamatne stope od hrvatskih banaka imaju banke u Estoniji, Latviji, Slovačkoj i Grčkoj, te u većini zemalja izvan euro područja.

24. Prosječne kamatne stope na kratkoročne kredite poduzećima (novi poslovi)

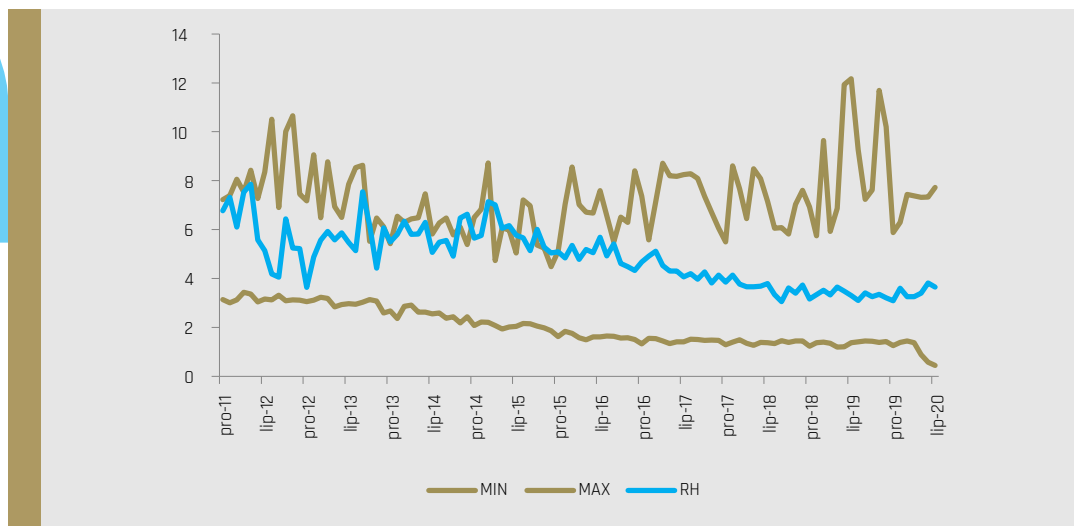

12:2011.-06:2020.u
%

Kamatne stope na ovu vrstu kredita (2,8% u prosjeku u lipnju 2020.) kreću se unutar intervala za zemlje koje su uvele euro. Više kamatne stope zabilježene su u Grčkoj, Cipru i Irskoj te Estoniji i Latviji. Izvan euro područja veće kamatne stope na ovu vrstu kredita zabilježene su u Bugarskoj. Značajan lom u donjoj granici intervala posljedica je snažnog pada kamatnih stopa u Francuskoj, a od izbijanja koronakrize vidljiv je vrlo blagi rast kamatnih stopa.

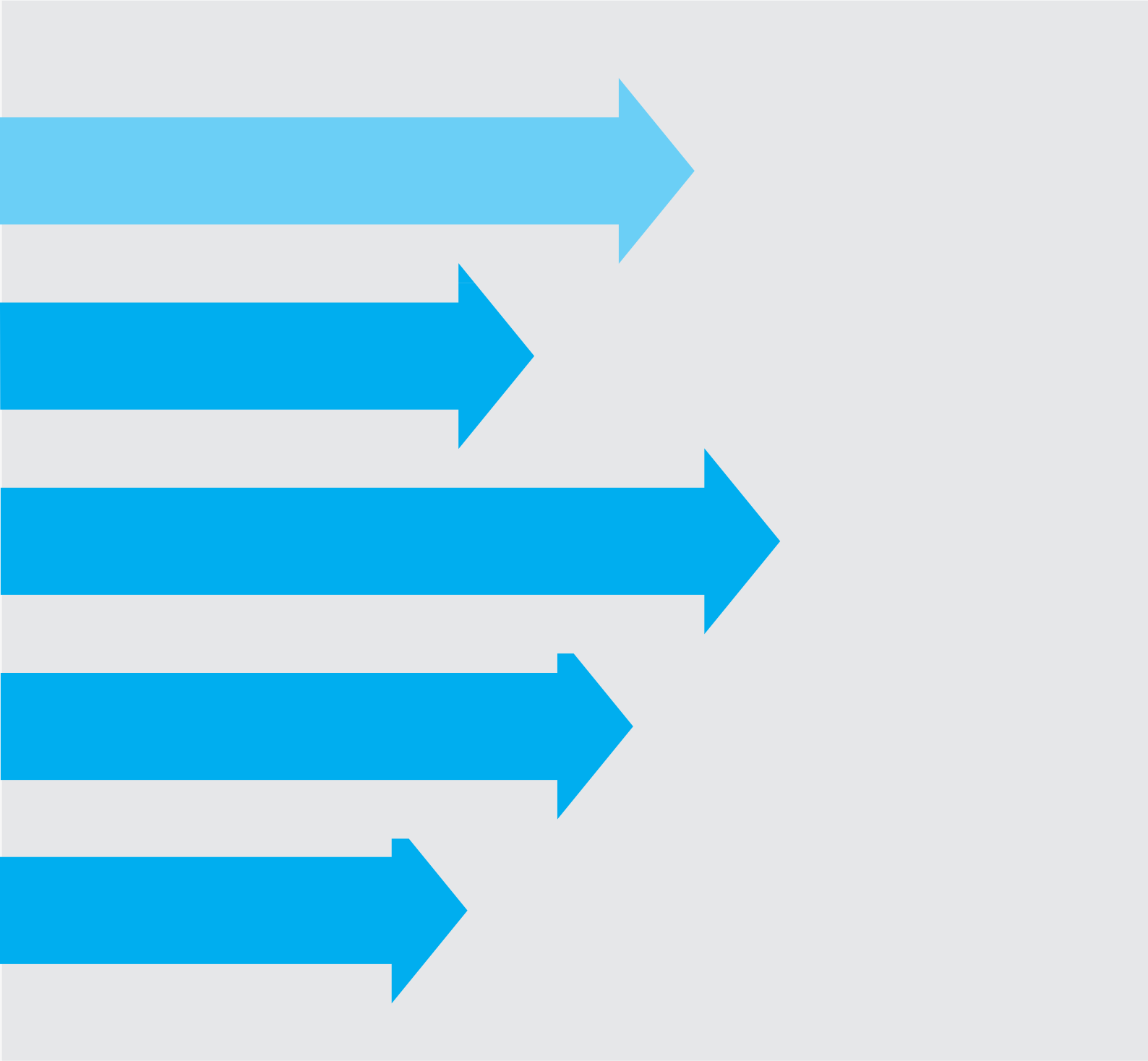
25. Prosječne kamatne stope na dugoročne kredite poduzećima (novi poslovi)

12:2011.-06:2020.. u %

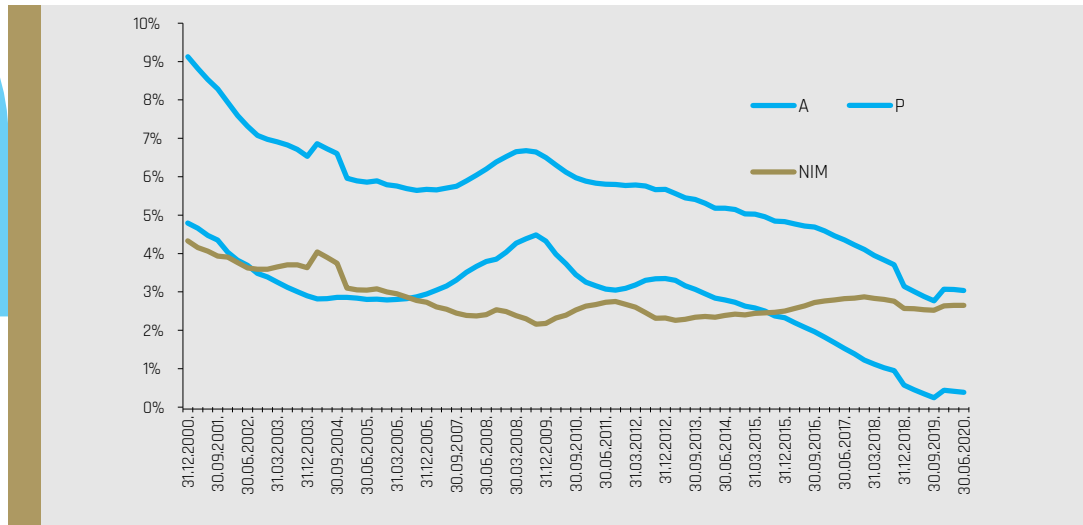
Prosječne kamatne stope na dugoročne kredite poduzećima (od 1 do 5 godina) u Hrvatskoj su u lipnju 2020. iznosile 3,7%, što predstavlja blagi porast u odnosu na prethodne mjeseci. Međutim, kamatne stope se i dalje kreću unutar intervala euro područja. Ove kamatne stope veće su u Estoniji i Slovačkoj. Među zemljama koje još nisu uvele euro višu kamatnu stopu imaju Rumunjska i Bugarska.

Zarade

26. Neto kamatna marža (NIM)

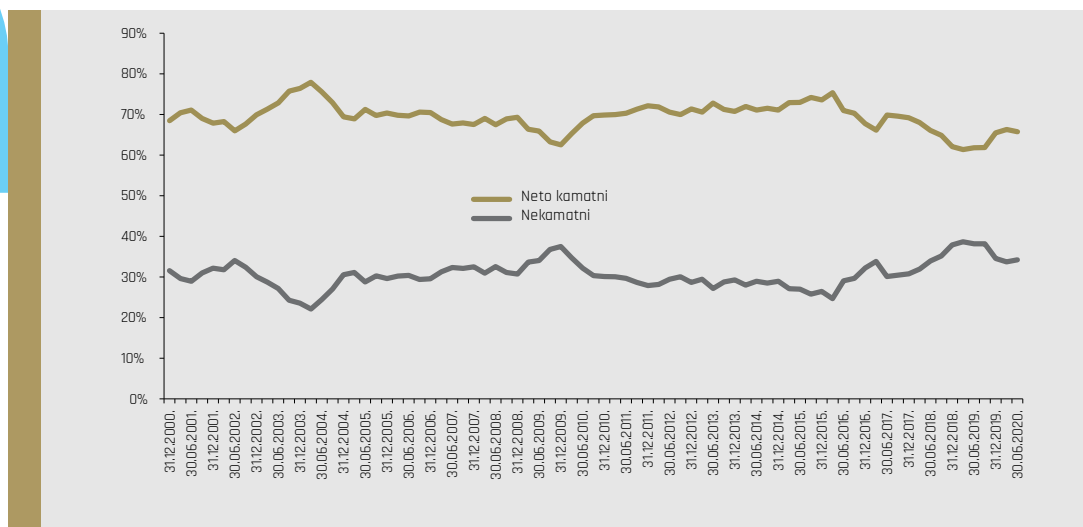
NIM = A (prosječno naplaćena aktivna kamatna stopa) - P (prosječno plaćena pasivna kamatna stopa) Q4:2000.-Q2:2020.

U drugom kvartalu 2020. godine neto kamatna marža je iznosila 2,65%, što je slična razina kao u prvom kvartalu 2020. godine te 0,10 postotnih bodova više u odnosu na isti kvartal 2019.

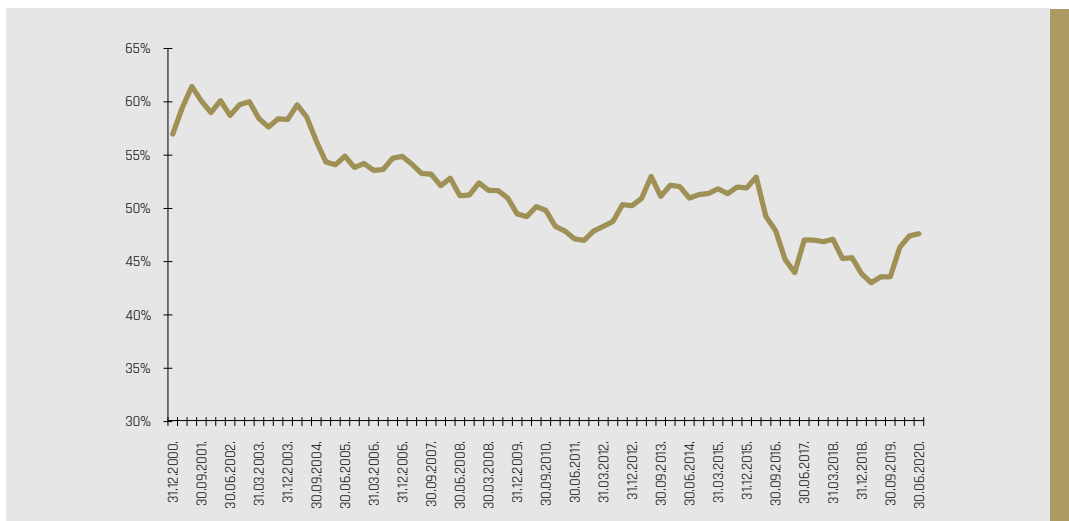
27. Udjel neto kamatnog i nekamatnog prihoda u ukupnom prihodu

Q4:2000.-Q2:2020.

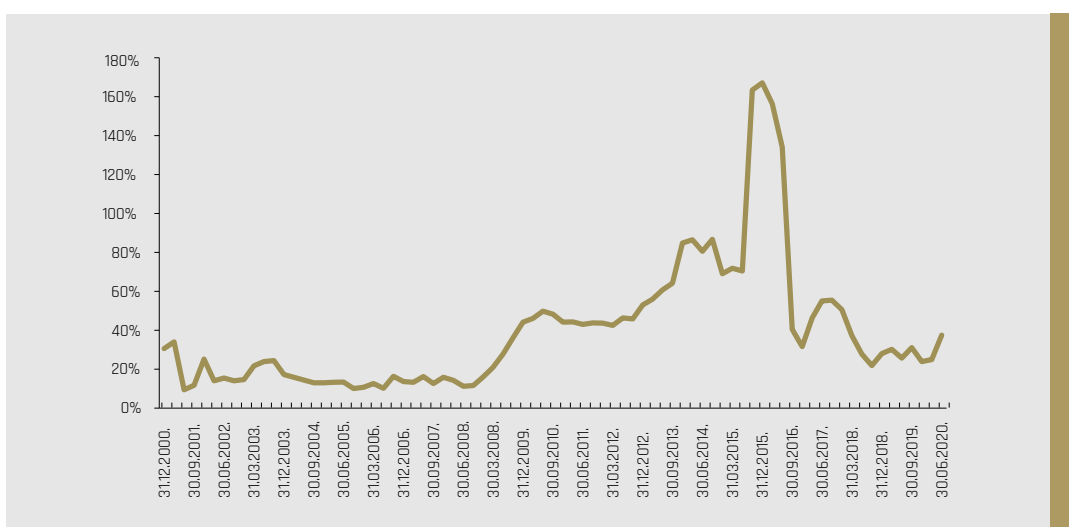
Udjel neto kamatnog prihoda u strukturi zarada hrvatskih banaka u drugom kvartalu 2020. iznosio je 65,8%, što predstavlja rast za 3,9 postotnih bodova u odnosu na isti kvartal prethodne godine.

28. Omjer operativnih troškova i dohotka / cost-income omjer

Cost-income omjer je u drugom tromjesečju 2020. iznosio 47,6%, što predstavlja povećanje u odnosu na isti kvartal prethodne godine od 4,0 postotnih bodova.

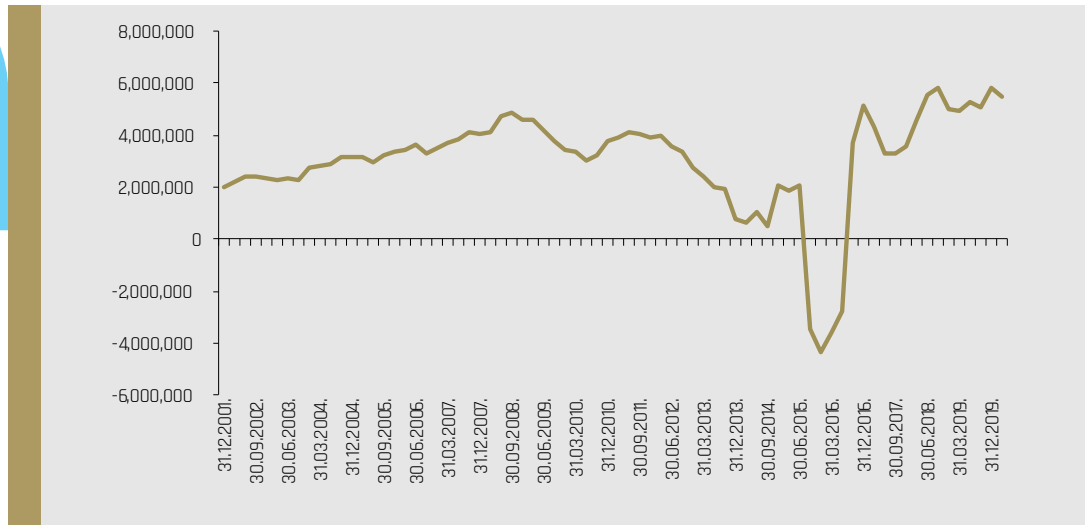
29. Ukupni troškovi rezerviranja za gubitke u % rezultata prije rezerviranja

Pod utjecajem posljedica korona krize opterećenje rezultata troškovima rezerviranja povećano je u drugom tromjesečju 2020.: 38% neto rezultata prije rezerviranja odlazi za ispravke vrijednosti i rezervacije, što je za oko 11 postotnih bodova više u odnosu na isti kvartal prethodne godine.

30. Dobit nakon oporezivanja / neto dobit

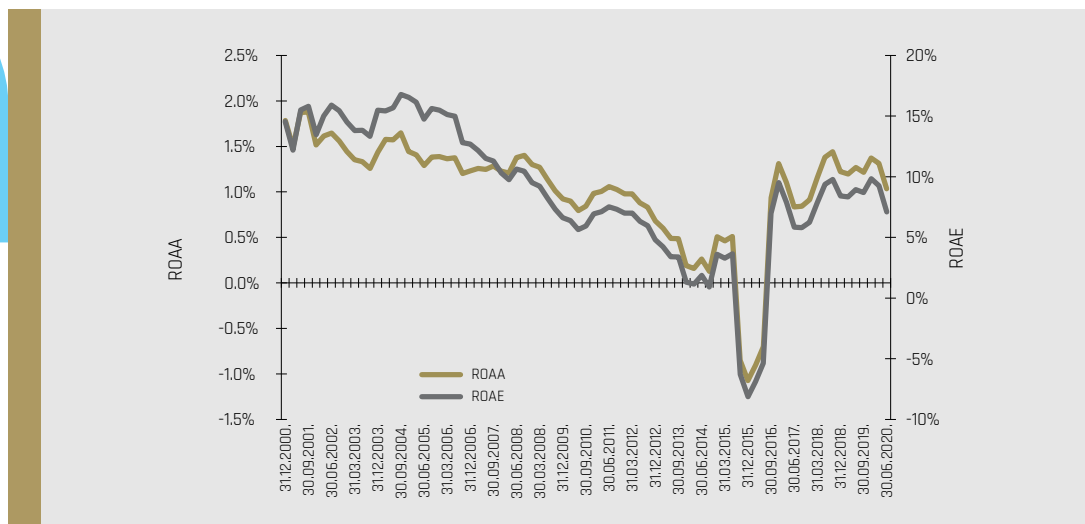
Neto dobit zadnja četiri kvartala u 000 kuna
Q4:2000.-Q2:2020.

Trend-dobit na bazi zadnja četiri tromjesečja u posljednje vrijeme kretala se oko 5 milijardi kuna, ali je krajem lipnja 2020. godine smanjena na 4,2 milijarde, jer su banke, kada se drugo tromjesečje 2020. promatra posebno, zabilježile veliko smanjenje dobiti - približno na trećinu dobiti ostvarene u istom tromjesečju 2019.

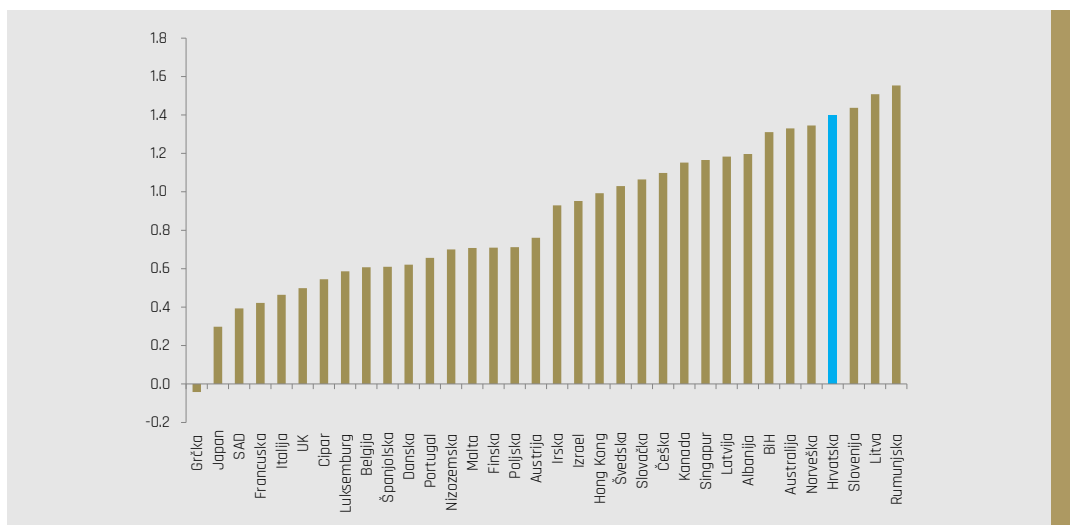
31. Povrat na prosječnu aktivu (ROAA) i prosječni kapital (ROAE)

Q4:2000.-Q2:2020.

U drugom tromjesečju 2020. došlo je do daljnjeg smanjenja profitabilnosti hrvatskih banaka, pri čemu je godišnji povrat na prosječnu aktivu (ROAA) smanjen s 1,31% na 1,03%, a povrat na prosječni kapital (ROAE) s 9,26% na 7,10% od prvog do drugog tromjesečja, čime ciklus pada pokazatelja profitabilnosti tek započinje.

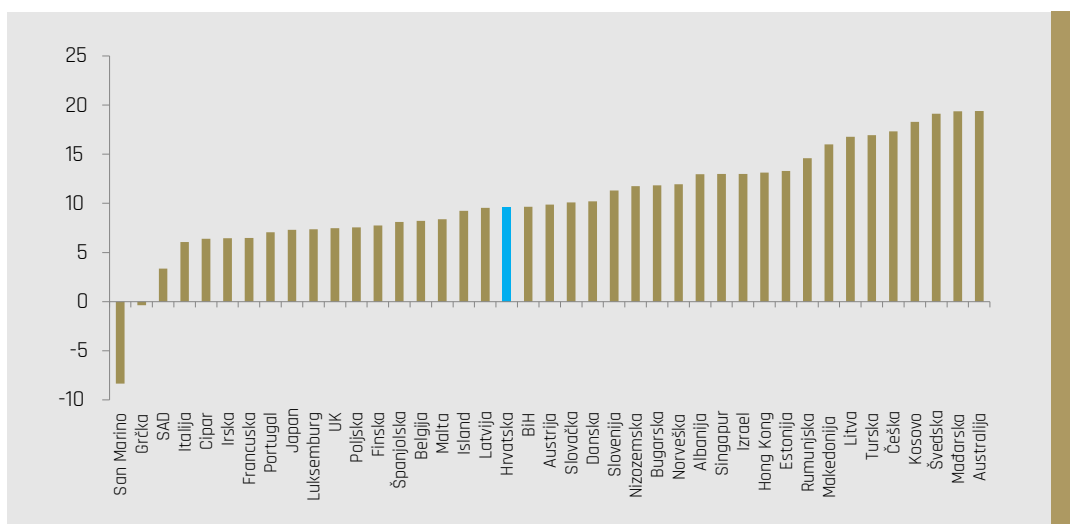
32. Povrat na prosječnu aktivu (ROAA) u %: međunarodna usporedba

Prema zadnjim objavljenim usporedivim podacima u bazi FSI

Hrvatske banke se prema povratu na prosječnu imovinu nalaze pri vrhu međunarodne ljestvice, između Norveške i Slovenije.

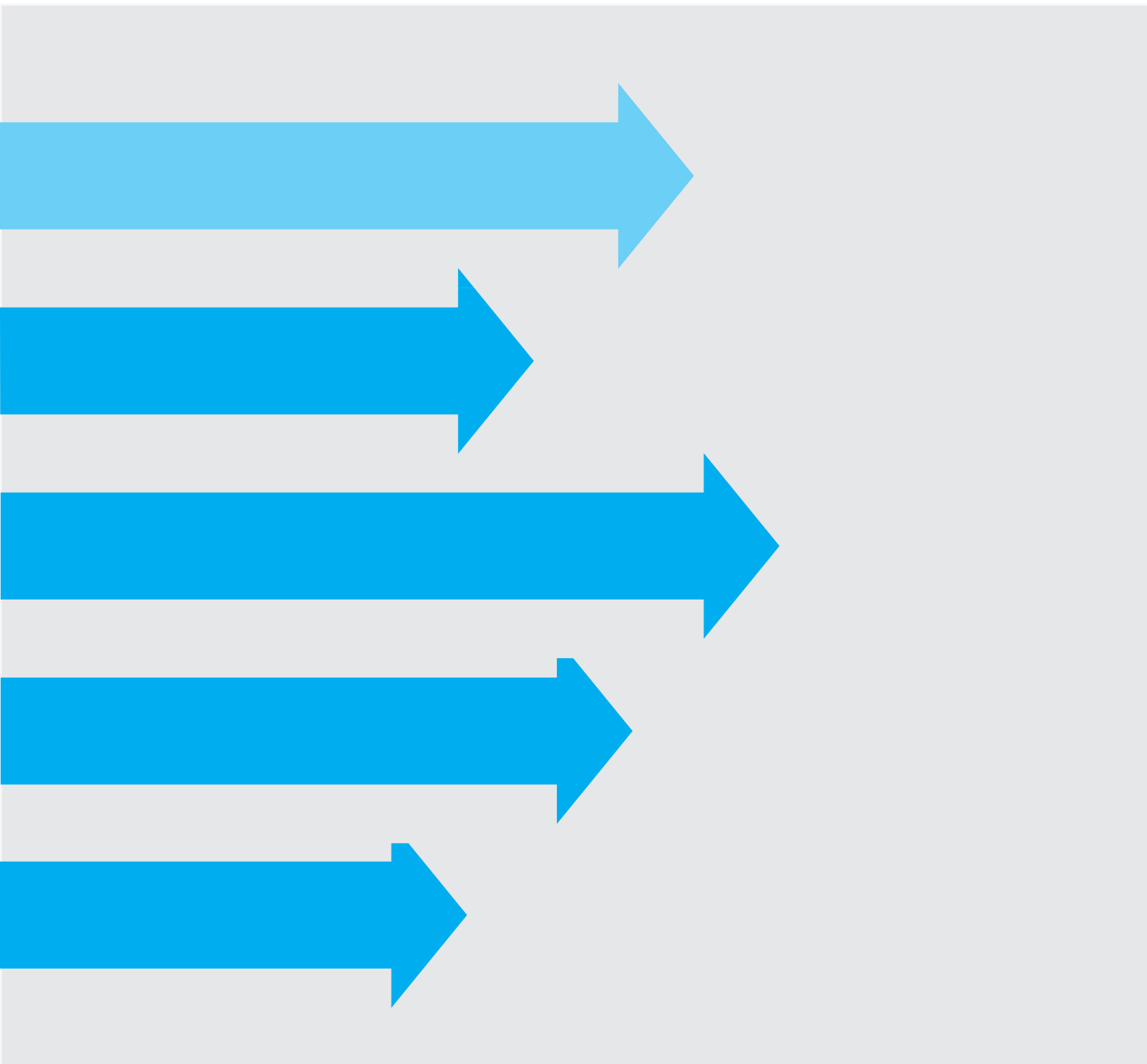
33. Povrat na prosječni kapital (ROAE) u %: međunarodna usporedba

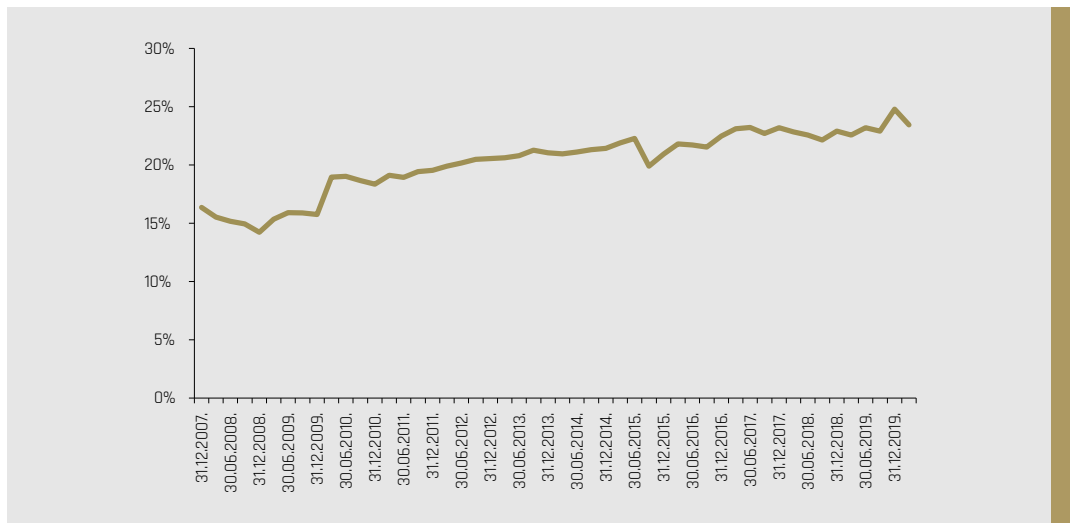
Prema zadnjim objavljenim usporedivim podacima u bazi FSI.

Prema povratu na prosječni kapital hrvatske banke se nalaze u sredini ljestvice, između Latvije i BiH. Najprofitabilnije banke su u Australiji, Mađarskoj, Švedskoj, na Kosovu i u Češkoj.

Kapitalizacija i rizici

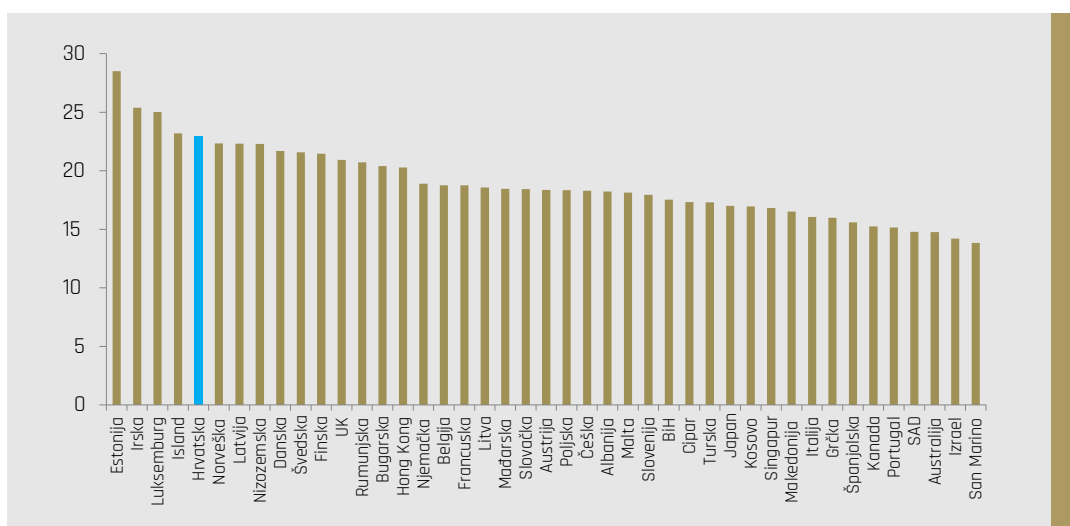
34. Stopa adekvatnosti kapitala

Q4:2007.-Q2:2020.
u %

Nakon što je dosegla 22,3% u drugom tromjesečju 2015., stopa adekvatnosti kapitala u trećem tromjesečju 2019. pala je na 19,9% zbog troškova vezanih uz konverziju kredita u švicarskom franku. Tijekom 2016. godine stopa adekvatnosti kapitala vratila se iznad razine od 20%, te se na kraju drugog kvartala 2020. godine nalazila na visokoj razini od 24,7% zadržavši trend rasta.

35. Stopa adekvatnosti kapitala: međunarodna usporedba

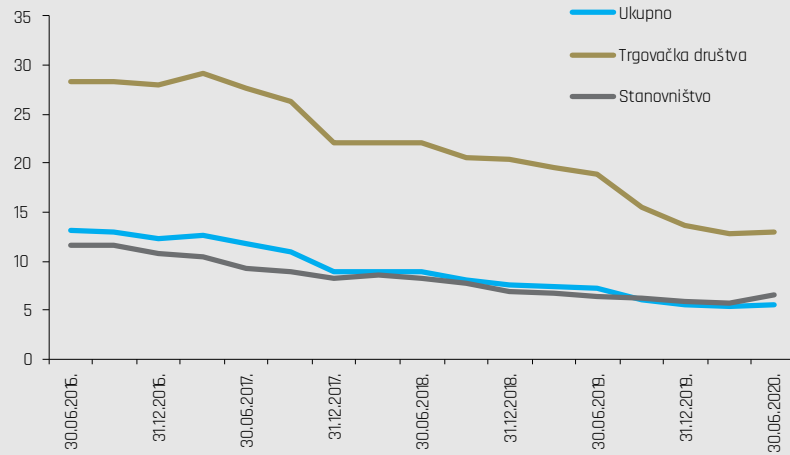

Prema zadnjim
objavljenim
usporedivim
podacima u bazi
FSI u %

Stopa adekvatnosti kapitala hrvatskih banaka jedna je od najviših među europskim državama koje izvještavaju MMF u okviru baze podataka Financial Soundness Indicators. Hrvatska je pozicionirana između Islanda i Norveške.

36. Omjer loših kredita: stanovništvo i trgovačka društva

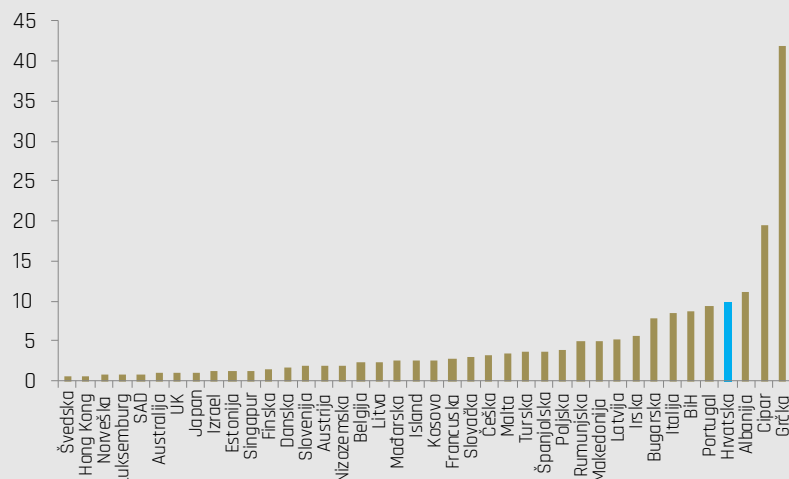
Q1:2010.-Q2:2020. u %

Prema novoj metodologiji HNB-a (u skladu s metodologijom EBA-e koja se primjenjuje za članice EU), udjel loših kredita u ukupnim kreditima blago se povećao u drugom kvartalu 2020. te dosegao razinu od oko 5,50%, najviše pod utjecajem rasta loših kredita u sektoru stanovništva na početku koronakrize.

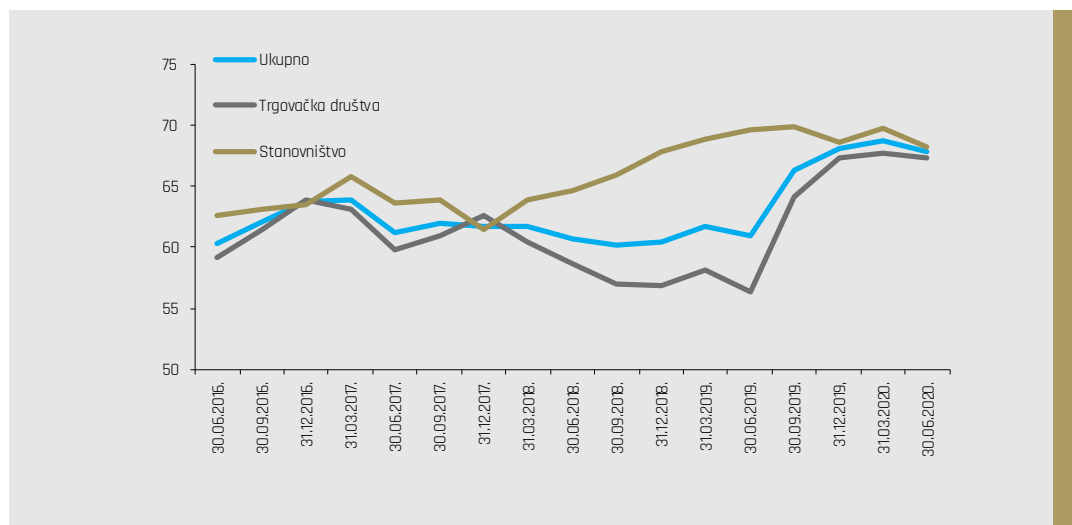
37. Omjer loših kredita: međunarodna usporedba

Prema zadnjim objavljenim usporedivim podacima u bazi FSI u %

Hrvatska se prema ovom pokazatelju smješta uz Albaniju i blizu Portugala i BiH, što znači da se sličnost ekonomskih i strukturnih problema odražava i u omjeru loših kredita. Prilagodba podataka prema metodologiji EBA-e (Slika 36) pomaknut će Hrvatsku u sljedećim izdanjima FSI u sliku lijevo.

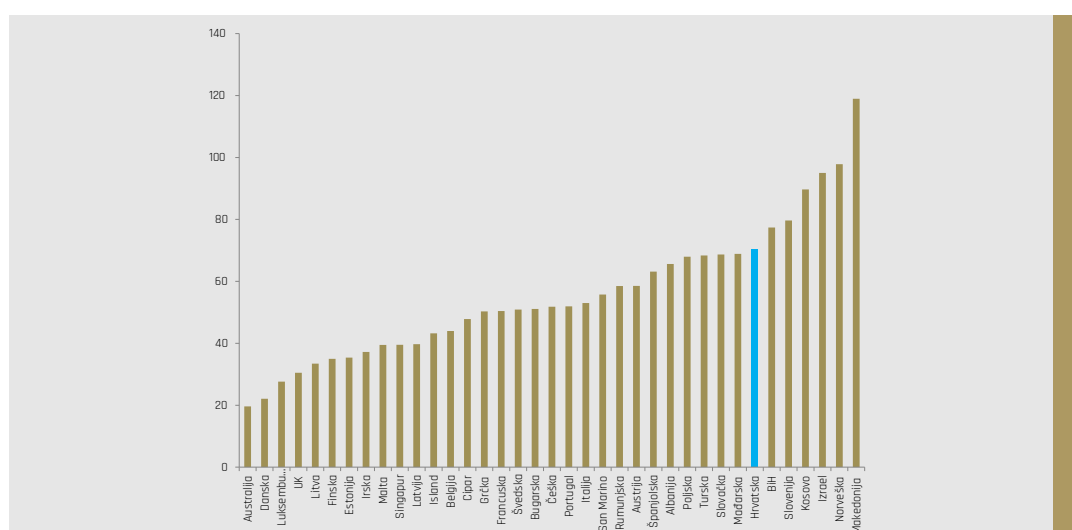
38. Stopa pokrića loših kredita rezervacijama za gubitke

Q1:2010.-Q2:2020.
u %

U drugom kvartalu 2020. došlo je do blagog smanjenja pokrivenosti loših kredita rezervacijama u sektoru poduzeća i sektoru stanovništva. Na kraju drugog kvartala ukupna pokrivenost iznosila je oko 68%.

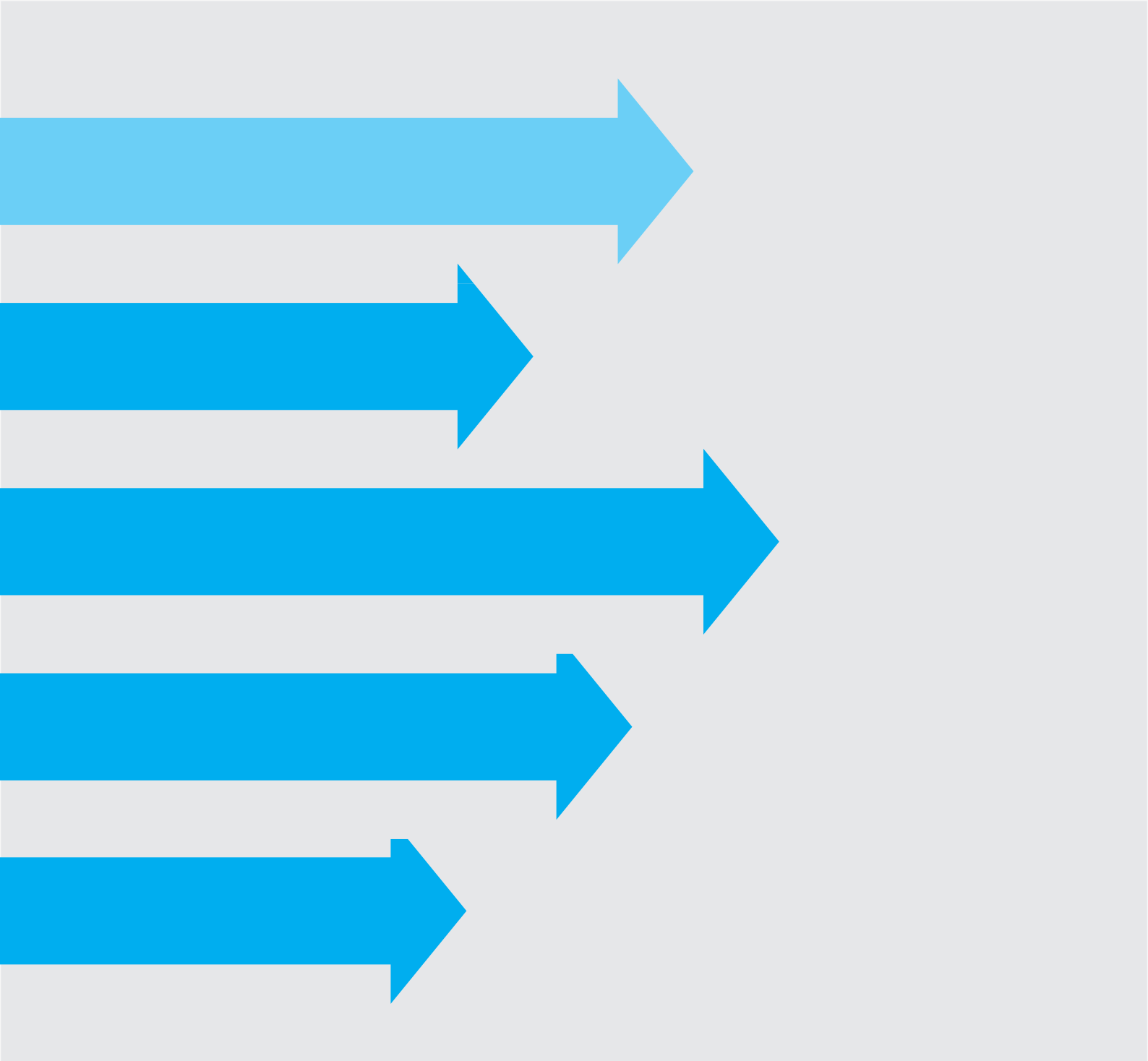
39. Stopa pokrića loših kredita rezervama za gubitke: međunarodna usporedba

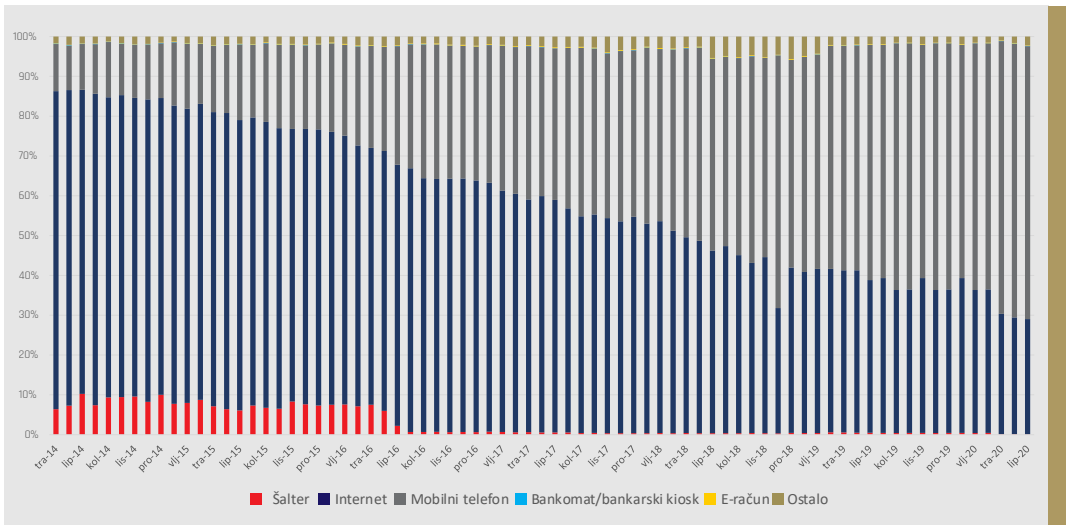
Prema zadnjim
objavljenim
usporedivim
podacima u bazi
FSI u %

Pokrivenost loših kredita ispravnima vrijednosti i rezervacijama nalazi se iznad sredine prikazane liste zemalja, uz Mađarsku i Poljsku. Ovo je pokazatelj čija je međunarodna usporedivost najslabija, jer se u različitim državama koriste različita pravila klasifikacije plasmana i formiranja rezervacija, iako se nakon primjene IFRS 9 očekuje ujednačavanje.

Platne usluge

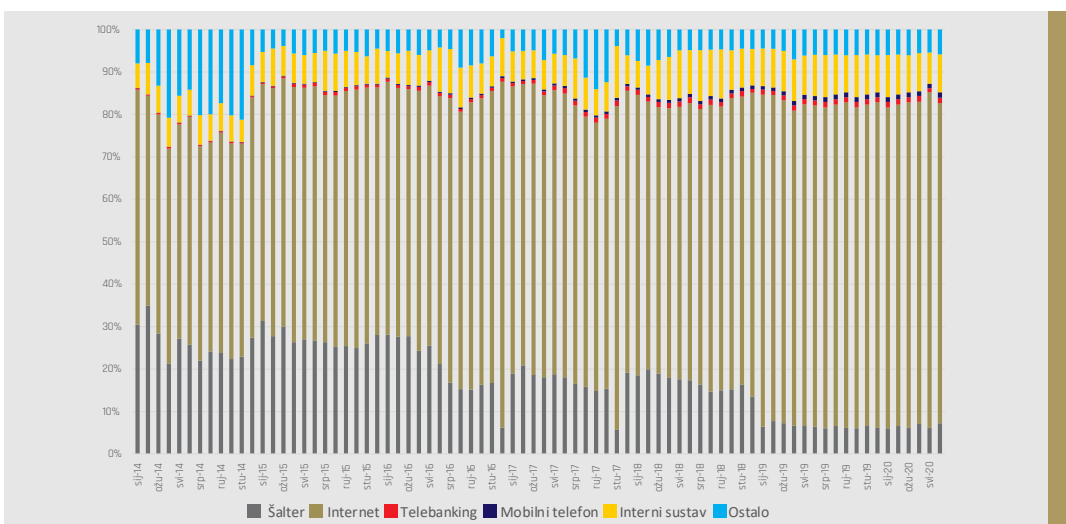

40. Struktura elektroničkih naloga - potrošači

Struktura naloga građana značajno se promijenila u posljednje četiri godine. Udjel poslovanja (na bazi vrijednosti transakcija) preko šaltera pao je s približno 10% na manje od 1%. Zamjetan je i značajan pad udjela internetskih usluga koje je zamijenilo sve veće korištenje mobilnih usluga. Ono je u lipnju 2020. činilo 62% ukupnih elektroničkih usluga i 35% ukupne vrijednosti kreditnih naloga (transfera) građana.

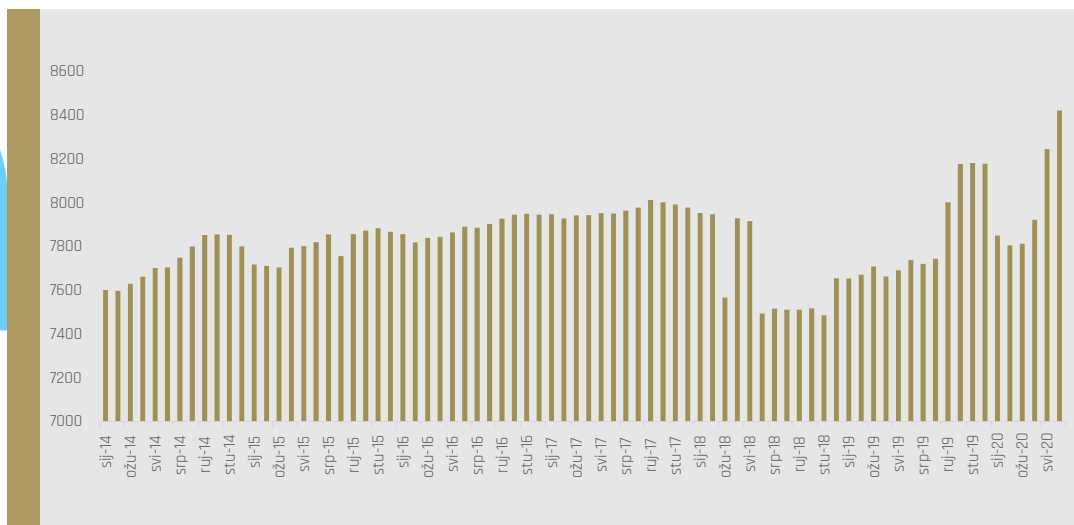
41. Struktura elektroničkih naloga - nepotrošači

U strukturi naloga u ovom sektoru dominira internet bankarstvo, čiji je udjel povećan s 52% u 2014. godini na 71% u lipnju 2020. godine. Ovaj rast je najvećim dijelom nadomjestio smanjenje udjela poslovanja preko šaltera. Interni sustavi obveznika zadržali su stabilan udjel u strukturi od oko 8%, dok je udjel ostalih usluga smanjen sa 16% na 6% vrijednosti elektroničkih naloga.

42. Broj izdanih kartica

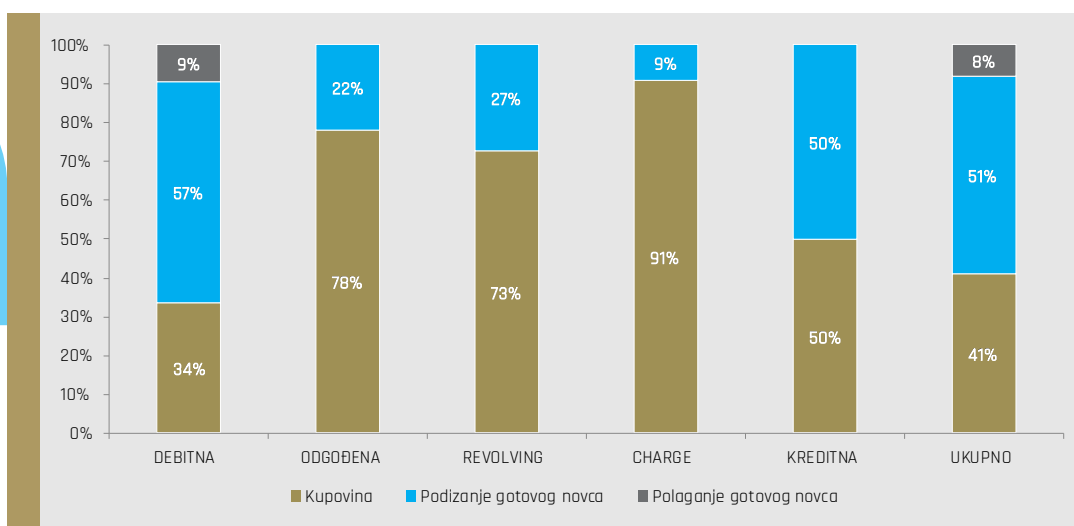
U tisućama

Nakon smanjenja broja izdanih kartica početkom 2020. godine, u posljednjim mjesecima došlo je do značajnijeg porasta, pri čemu je u lipnju 2020. ukupno bilo izdano preko 8,4 milijuna kartica, što predstavlja povijesni maksimum.

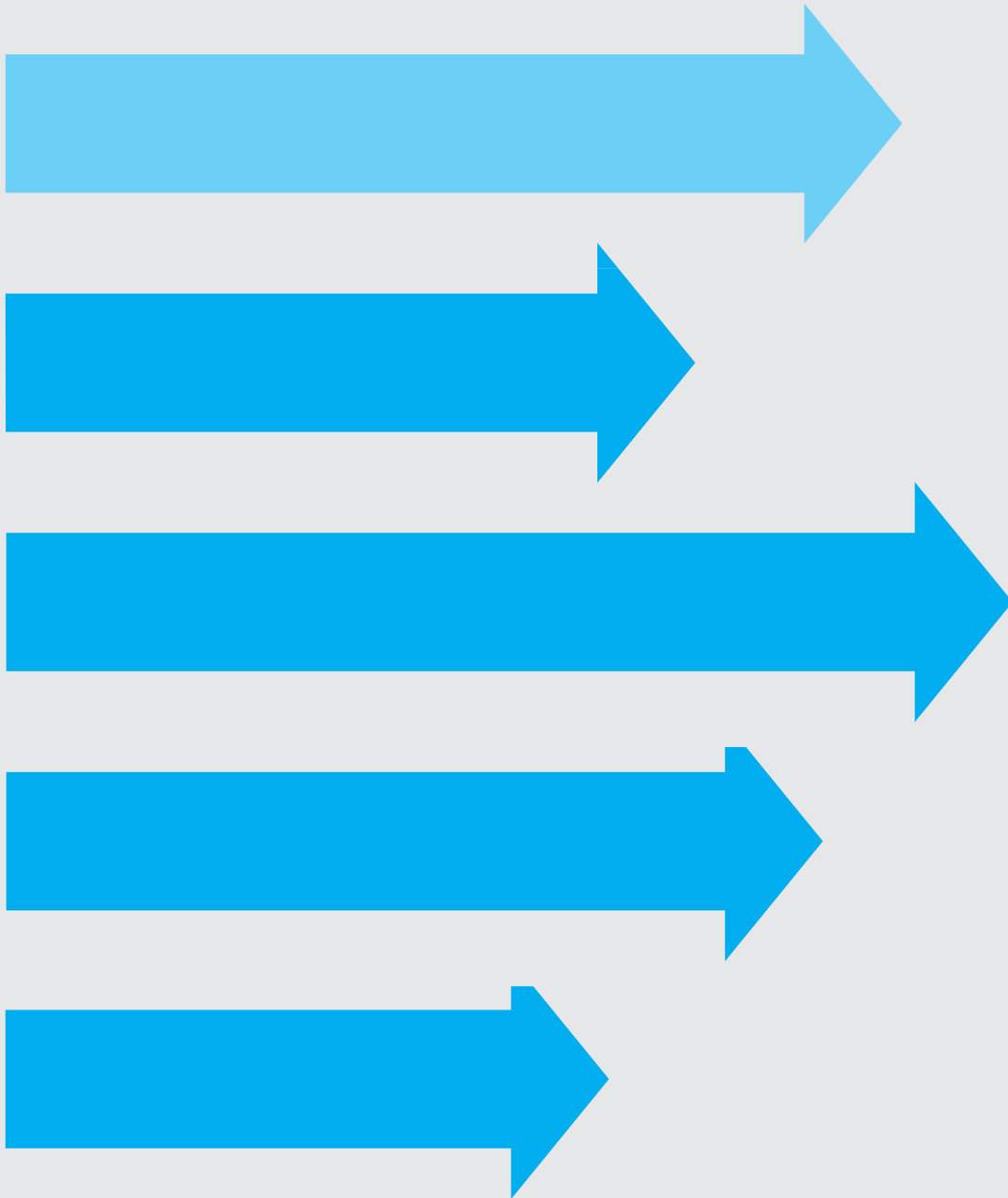
43. Podaci o kartičnom plaćanju

30.06.2020.

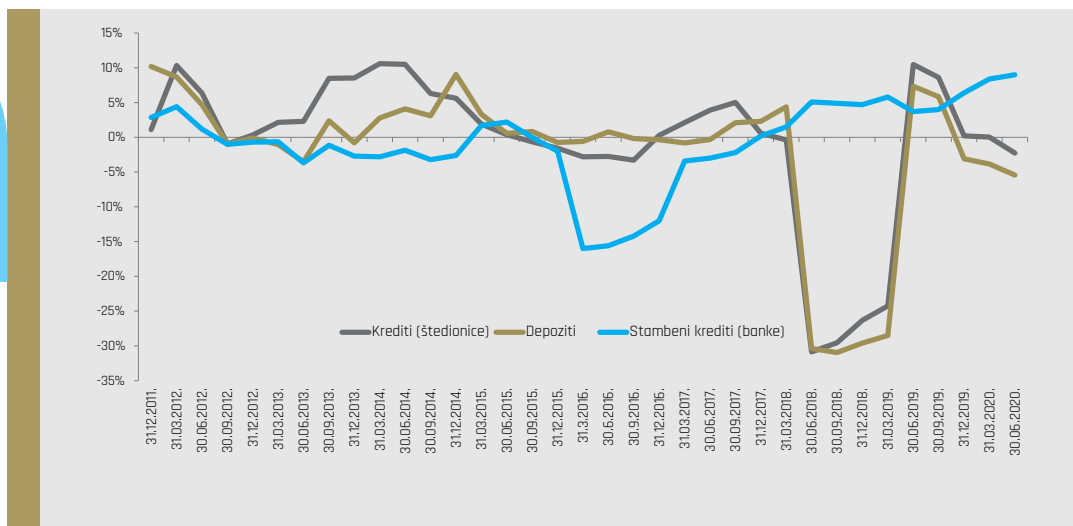
U Hrvatskoj je u lipnju 2020. godine promet po svim kategorijama kartica iznosio oko 15 milijardi kuna. Najveći udjel u prometu imale su debitne kartice (oko 13 milijardi). Podaci HNB-a o namjeni kartica pokazuju kako se debitne i kreditne kartice većinom koriste za podizanje gotovog novca dok se odgođene, revolving i charge kartice koriste za kupovinu.

Stambene štedionice

44. Stopa rasta kredita i oročenih depozita kod stambenih štedionica*

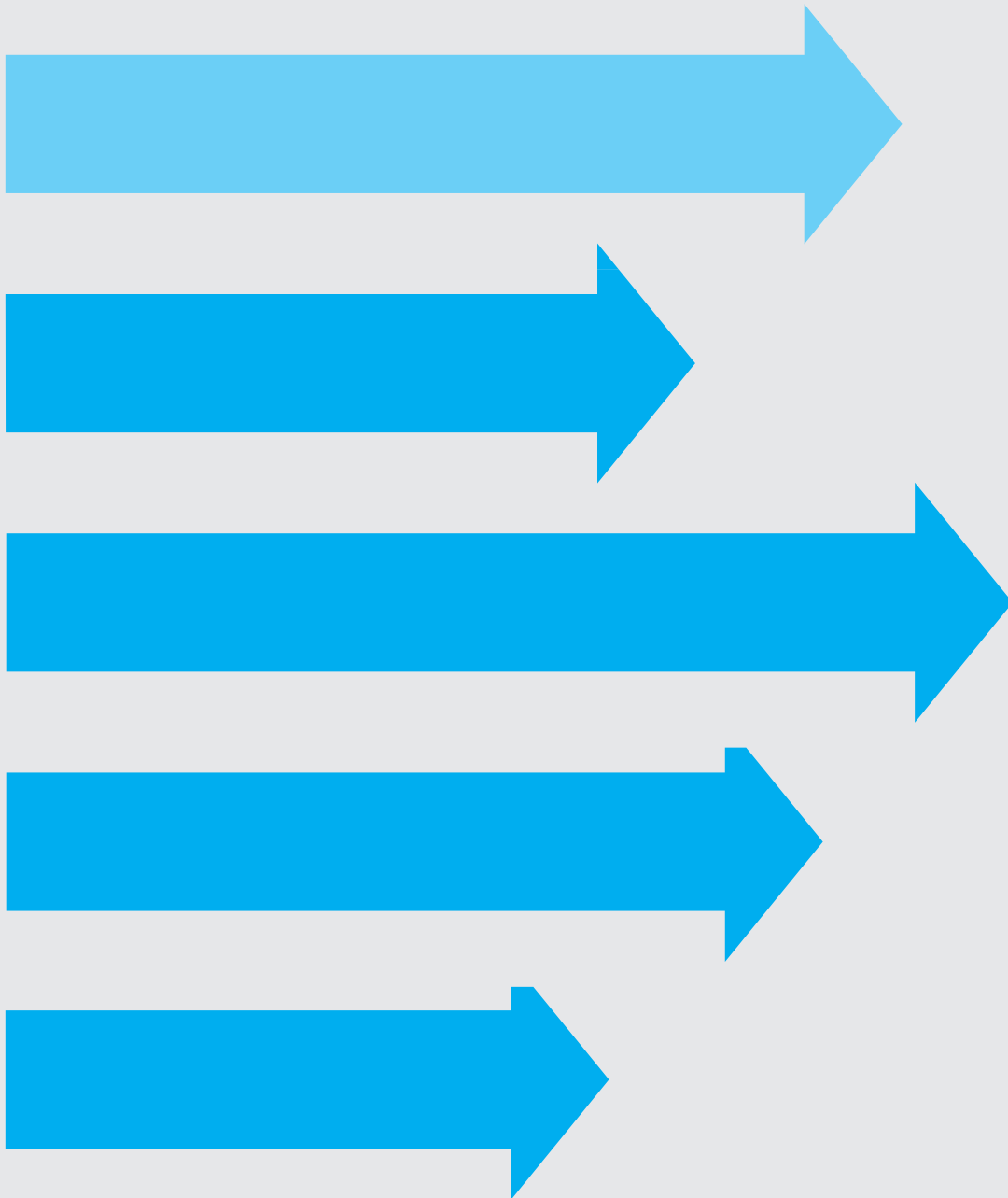
Promjena u odnosu na isti mjesec prethodne godine

*Napomena: od siječnja 2013. serija sadrži strukturni lom uslijed promjene metodologije HNB-a, a strukturni lom 2018. uzrokovan je izlaskom stambene štedionice s tržišta.

Podaci o štedionicama nisu usporedivi u odnosu na prethodne godine nakon što je nastupila promjena kod nekoliko štedionica. Pad 2018. približno je jednak tržišnom udjelu bivše vodeće štedionice koja je tada pripojena matičnoj banci. U drugom kvartalu 2020. u stambenim štedionicama zabilježeni su blagi pad kredita i depozita zbog slabe poslovne aktivnosti svih osim jedne od preostale tri stambene štedionice.

Metodologija i izvori

Novčana masa M1 i ukupna likvidna sredstva M4 (tablica A1, Statistički pregled HNB-a)

Depoziti stanovništva i depoziti poduzeća (zbir podataka iz tablica D6, D7 i D8 statističkog pregleda HNB-a)

Udjel deviznih u ukupnim depozitima stanovništva (izračun na temelju tablica D6, D7 i D8 statističkog pregleda HNB-a)

Udjel inozemne u ukupnoj pasivi (konsolidirana bilanca banaka D1 statističkog pregleda HNB-a)

Udjel kapitala u ukupnoj pasivi (tromjesečno statističko izvješće HNB-a)

Struktura izvora sredstava banaka (konsolidirana bilanca banaka D1 statističkog pregleda HNB-a)

U depozite i instrumente tržišta novca ubrajaju se i ograničeni i blokirani depoziti, depoziti države i krediti primljeni od HNB-a. Kapitalski računi su veći od kapitala iz tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a jer se ovdje konstruiraju prema metodologiji monetarne statistike, dok su u kvartalnom statističkom izvješću sastavljeni prema konceptu kapitala iz statističkih izvještaja. Prikazana struktura se ne mora zbrajati u 100% jer je s prikaza izostavljena stavka ostalo (neto) koja nema značaja, ali utječe na zbroj.

Plasmani (tablica A1, Statistički pregled HNB-a)

Kreditni stanovništvu, trgovačkim društvima i državi (konsolidirana bilanca banaka D1, Statistički pregled HNB-a)

Kreditni stanovništvu, trgovačkim društvima i državi - transakcije (konsolidirana bilanca banaka D1, Statistički pregled HNB-a)

Stope rasta kredita stanovništvu po vrstama (Pokazatelji poslovanja kreditnih institucija, kvaliteta kredita po sektorima, Internetska stranica HNB-a)

Dvanaestomjesečni prosjek transakcija (konsolidirana bilanca banaka D1, Statistički pregled HNB-a)

Dvanaestomjesečni prosjek stope rasta novoodobrenih bruto kredita (Tablice kamatnih stopa G6a-G6c)

Struktura kredita stanovništvu po vrstama (Pokazatelji poslovanja kreditnih institucija, kvaliteta kredita po sektorima, Internetska stranica HNB-a)

Omjer kredita i depozita (konsolidirana bilanca banaka D1 statističkog pregleda HNB-a)

U brojnik ulaze potraživanja od države, trgovačkih društava i stanovništva, a u nazivnik svi depoziti, što uključuje i depozite države i ograničene i blokirane depozite. Ako se pokazatelj konstruira na temelju podataka o kreditima u užem smislu (zajmovi) omjer je puno niži (za oko 20 postotnih bodova).

Struktura aktive banaka (tromjesečno statističko izvješće HNB-a)

Stopa rasta kredita poduzećima u EU i Hrvatskoj (ECB StatisticalDataWarehouse)

Stopa rasta kredita stanovništvu u EU i Hrvatskoj (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na dugoročne depozite stanovništva u eurima (ECB StatisticalDataWarehouse za druge zemlje)

Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite stanovništva u eurima (ECB StatisticalDataWarehouse za druge zemlje)

Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite poduzeća u eurima (ECB StatisticalDataWarehouse za druge zemlje)

Referentne kamatne stope (Hrvatska udruga banaka za Nacionalnu referentnu stopu NRS, metodologija raspoloživa na www.hub.hr; European Banking Federation, EBF, za Euribor, povijesni podaci raspoloživi na <http://www.euribor-ebf.eu/euribor-org/euribor-rates.html>)

Podatak za Euribor računa se kao prosjek dnevnih podataka u kvartalu.

CDS Spread (Erstebank CEE Macroand FI Daily)

Indeks regulacijskog opterećenja IRO (Hrvatska udruga banaka)

Indeks regulacijskog opterećenja IRO predstavlja granični trošak monetarne i devizne regulacije koji banka mora platiti kako bi na tržištu prikupila dodatnu jedinicu izvora sredstava radi odobravanja dodatne jedinice plasmana. U izračun indeksa ulaze svi oblici obvezne rezerve, obvezni omjeri devizne likvidnosti i troškovi osiguranja depozita. Indeks predstavlja vagani prosjek troškova koji se obračunavaju na pojedine komponente pasive, pri čemu se za pondere uzimaju udjeli pojedinih komponenti u ukupnoj pasivi prilagođenoj za dijelove na koje se ne obračunava regulacijski trošak. Indeks ne uzima u obzir troškove prudenčijalne regulacije. Metodologiju indeksa za HUB je razvila Arhivanalitika 2006., a indeks se od 2007. redovito objavljuje u publikaciji HUB Analize jednom godišnje, gdje zainteresirani čitatelj može pronaći metodološke detalje (www.hub.hr).

Prosječne kamatne stope na stambene kredite stanovništvu (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na potrošačke kredite stanovništvu (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na okvirne kredite stanovništvu (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na kratkoročne kredite poduzećima (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na dugoročne kredite poduzećima (ECB StatisticalDataWarehouse)

Neto kamatna marža (NIM) (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Neto kamatna marža (engl. netinterestmargin, NIM) računa se kao jednostavna razlika prosječno naplaćene aktivne kamatne stope i prosječno plaćene pasivne kamatne stope. Prosječno naplaćena aktivna kamatna stopa računa se kao ukupni kamatni prihod podijeljen s osnovicom na koju se naplaćuje kamata, a u koju ulaze sve stavke aktivne strane bilance iz tromjesečnog statističkog izvještaja osim gotovine, ulaganja, materijalne imovine, preuzete imovine, kamata, naknada i ostale imovine. Prosječno plaćena pasivna kamatna stopa računa se kao ukupni kamatni trošak podijeljen s osnovicom na koju se plaća kamata, a u koju ulaze sve komponente pasive osim kapitala, derivatnih i drugih financijskih obaveza i kamata, naknada i ostalih obaveza. Brojnici izraza računaju se kao zbrojevi zadnja četiri kvartala, a nazivnici kao prosjeci stanja na kraju zadnja četiri kvartala.

Udjel neto kamatnog i nekamatnog u ukupnom prihodu (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Ukupni prihod je zbroj neto kamatnog i neto nekamatnog prihoda. Računa se kao zbroj stavki u zadnja četiri tromjesečja.

Omjer operativnih troškova i dohotka / cost-income omjer (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Operativni troškovi odgovaraju računovodstvenoj stavci opći i administrativni troškovi i amortizacija, u koju se, prema metodologiji statističkog izvještavanja, ne računavaju premije

osiguranja depozita.

Ukupni troškovi rezerviranja za gubitke u % rezultata prije rezerviranja (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Rezultat prije rezerviranja računa se kao razlika neto prihoda i općih i administrativnih troškova i amortizacije.

Dobit nakon oporezivanja / neto dobit (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Podatak za svaki kvartal se računa kao zbir zadnja četiri kvartala, tako da se konstrukcijski radi o godišnjoj stopi promjene pomičnog prosjeka računatog s pomakom od četiri kvartala. Podaci se konstruiraju na temelju nerevidiranog statističkog izvještaja, pa je moguća pojava manjih razlika u odnosu na kasnije revidirane podatke.

Povrat na prosječnu aktivu (ROAA) i prosječni kapital (ROAE) (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Kumulativ (zbroj) dobiti za zadnja četiri kvartala stavlja se u odnos prema prosječnom stanju aktive (ROAA – engl. return on average assets) i prosječnom stanju kapitala (ROAE – engl. return on average equity).

Povrat na prosječnu aktivu (ROAA): međunarodna usporedba (za Hrvatsku vlastiti izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvještaja, za druge zemlje Financial Soundness Indicators MMF-a, www.fsi.imf.org)

Povrat na prosječni kapital (ROAE): međunarodna usporedba (za Hrvatsku vlastiti izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvještaja, za druge zemlje Financial Soundness Indicators MMF-a, www.fsi.imf.org)

Stopa adekvatnosti kapitala (Pokazatelji poslovanja kreditnih institucija, objavljeno u okviru supervizorske javne objave, statistički podaci, na www.hnb.hr)

Stopa adekvatnosti kapitala 2012.: međunarodna usporedba (prema zadnjim podacima koji su uvršteni u MMF-ovu bazu podataka Financial Soundness Indicators, www.fsi.imf.org)

Omjer loših kredita: stanovništvo i trgovačka društva (Supervizorska javna objava, statistički podaci, Pokazatelj poslovanja kreditnih institucija, Kvaliteta kredita po sektorima, na www.hnb.hr)

Loši krediti su djelomično nadoknadivi (B) i nenadoknadivi krediti (C) sukladno Odluci HNB-a o klasifikaciji plasmana. Omjer loših plasmana u pravilu je niži od omjera loših kredita.

Omjer loših kredita: međunarodna usporedba (prema zadnjim podacima koji su uvršteni u MMF-ovu bazu podataka Financial Soundness Indicators, www.fsi.imf.org)

Stopa pokrića loših kredita rezervama za gubitke (Supervizorska javna objava, statistički podaci, Pokazatelj poslovanja kreditnih institucija, Kvaliteta kredita po sektorima, na www.hnb.hr)

Rezerve za gubitke odgovaraju pojmu ispravci vrijednosti kod ovog statističkog izvora.

Stopa pokrića loših kredita rezervama za gubitke: međunarodna usporedba (prema zadnjim podacima koji su uvršteni u MMF-ovu bazu podataka Financial Soundness Indicators, www.fsi.imf.org)

Valutna struktura omjera loših kredita (Supervizorska javna objava, statistički podaci, Pokazatelj poslovanja kreditnih institucija, Kvaliteta kredita po valutama, na www.hnb.hr)

Valutna usklađenost imovine i obaveza u % ukupne bilančne svote (agregirano tromjesečno statističko izvješće, listovi VS11_19 i VS01_20)

Struktura elektroničkih naloga – potrošač (Platne usluge, Kreditni transfer i trajni nalog, Tablica PT1, na www.hnb.hr)

Struktura elektroničkih naloga – nepotrošač (Platne usluge, Kreditni transfer i trajni nalog, Tablica PT1, na www.hnb.hr)

Broj izdanih kartica (Platne usluge, Izdavanje platnih instrumenata, Tablica PK2, na www.hnb.hr)

Podaci o kartičnom plaćanju (Platne usluge, Izdavanje platnih instrumenata, Tablica PK2, na www.hnb.hr)

Stopa rasta kredita i oročenih depozita kod stambenih štedionica (Agregirano statističko izvješće HNB-a za stambene štedionice)

List of Figures

1. Money M1 and broad money M4 (year on year change in %)
2. Household and corporate deposits (year on year change in %)
3. Share of foreign currency deposits in total deposits of households (in %)
4. Share of foreign liabilities in total liabilities (in %)
5. Share of capital in total liabilities (in %)
6. Structure of banking sector liabilities (in %)
7. Domestic credit (in HRK mn and year on year change in %)
8. Loans to households, corporate sector and government (year on year change in %)
- 8a. Loans to households, corporate sector and government - transactions (12 MMA)
- 8b. Loans to households and corporate sector (year on year change in %, 12 MMA)
9. Household loans by type of loans (year on year change in %)
10. Structure of household loans by type (in %)
11. Loan to deposit ratio (in %)
12. Structure of banking sector assets (in %)
13. Loans to corporate sector in Croatia and EU countries (year on year change in %)
14. Loans to households in Croatia and EU countries (year on year change in %)
15. Average interest rates on household long-term deposits in EUR (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %
16. Average interest rates on household short-term deposits in EUR (Croatia, Eurozone

minimum and maximum) in %

17. Average interest rates on corporate short-term deposits in EUR (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %

18. Reference interest rates (Euribor and National reference interest rate) in %

19. CDS spread (in bps)

20. Index of regulatory burden in banking sector in %

21. Average interest rates on loans for house purchase (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %

22. Average interest rates on loans for consumption (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %

23. Average interest rates on overdrafts (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %

24. Average interest rates short-term loans for corporations (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %

25. Average interest rates long-term loans for corporations (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %

26. Net interest margin (in %)

27. Share of interest and non-interest revenues in total revenues (in %)

28. Cost-income ratio (in %)

29. Share of provisions in net operating income (in %)

30. Net operating income (in 000 HRK)

31. Return on average assets (ROAA) and Return on average equity (ROAE) (in %)

32. Return on average assets (ROAA) - international comparison (in %)

33. Return on average equity (ROAE) - international comparison (in %)

34. Capital adequacy ratio (CAR) in %

35. Capital adequacy ratio (CAR) - international comparison (in %)

36. NPL ratio (total, household and corporate sector) in %

37. NPL ratio - international comparison (in %)

38. Bank provisions to NPL ratio (total, household and corporate sector) in %

39. Bank provisions to NPL ratio - international comparison (in %)

40. Structure of electronic orders - consumer

41. Structure of electroing orders - non-consumer

42. Number of payment cards

43. Structure of payment cards

44. Rate of growth of loans and term deposits with housing savings banks